

DÎVÂN-I KEBÎR'den

Seçmeler

CİLT 4

II. RUBAİLER

1

Ey gece, neşelisin, hep böyle neşeli gel, neşeli gel! Ömrün bitmesin, kıyamete kadar uzasın gitsin, dostun yüzünün güzelliğinden, hatırında öyle bir ateş var ki, ey üzüntü, eğer cesaretin varsa gel, benim hatırıma gir!

2

Ey yolcu; aklını başına al, seferin nereye? Hangi diyara gitmek istiyorsun? Nereye gidersen git, sen bizim gönlümüzdesin. Denizden uzak düşmüş bir balık gibi, o denizin gamını daha ne kadar çekeceksin? Kupkuru kalmış dudakların, ne zamana kadar denize hasret ve ayrılıktan şikayet incilerini aleme saçacak.

3

Bir kurnazlık sarhoş ederek, gibi kendimi oraya atayım, atayım da bakayım, o cihanın canı orada mıdır? Ya maksadıma erişeyim, o yurda ayak basayım, yahut da gönlüm gibi, başımı da vereyim, elden çıkarayım gitsin.

4

Sesin, gönlümüzün sesine, gönlümüzün huyuna uysun! Gece, gündüz neşelensin, söyledikçe söylesin. Sesin yorulunca, biz de yoruluruz, hasta oluruz. Sesin, kamış gibi sekerler çiğnesin, ballar yesin.

5

Aşık, bütün yıl sarhoş olmalıdır. "Ayıplayan olur mu?" diye düşünmeme-lidir. Aşık, coşkun olmalı, deli, divane olmalıdır. Ayıkken her şeyin tasanını çeker, gamını yeriz. Fakat olunca; "Ne olursa olsun!" der işin içinden çıkarız.

6

Omür tükendi ise Allah başka bir ömür verdi. Geçici ömür kalmadıysa, te şuracıkta tükenmeyen, ölümsüz ömür.. Aşk, hayat suyudur, bu suya dal! u denizin her damlasında başka bir hayat, başka bir ömür var.

7

Yazıklar olsun ki vakit geçti, bizse çılgın aşıkız, deli divaneyiz. Kıyısı belli olmayan bir denizdeyiz. Bir gemiye binmişiz, gece, bulutlu bir gece... Allah'ın denizinde Allah'ın lütfu ile, onun ihsan ettiği güçle, başarıyla gemimizi sürüp durmadayız.

8

Güzel sakîyi rüyamda gördüm. Şarab kadehini eline almıştı... Bu gördüğüm onun hayali idi. Ben hayaline dedim ki: "Sen onun kulusun, kölesisin, ama bizim efendimiz, sahibimiz olmaya da layıksın. Umarım ki onun yerine geçersin de onun gibi bize şarab sunarsın."

9

Bu aşk ateşi bizi pişirir, her gece harabata doğru çeker götürür. Başkası bizi bilmesin, görmesin, tanımasın diye, yalnız harabat erenleriyle bizi bir araya getirir, onlarla beraber oturtur.

10

Ey seher rüzgarı! Bize haber ver; sen geçtiğin yolda, o alev alev yanan, o ateş dolu, o sevda dolu gönlü gördün mü? O gönül, yüzlerce yalçın kayaları, graniti ateşiyle yaktı, eritti.

11

Efendim, sen bizi artık rüyada bile görmez oldun! Ta gelecek seneye kadar bir daha bizi göremeyeceksin. Ey gece; her dem bize bakıp duruyorsun ama, sen seherin aydınlığı olmadan bizi göremezsın.

12

Ey sevgili, geceleri gökyüzünde dolaşan ay senin çevreni bulamamıştır. Geceleri seni bulmak için uğraşana, dönüp dolaşana senin ayından armağanlar gelir. Her ne kadar şafağın çevresi, al yanaklı ise de, bu onun tabîi renginden değil, senin sapsarı yüzünün güzelliğinden mahcup oluşundan, utanışındandır.

13

Bir ömürdür ki, senin gül bahçeni görmedik. O mahmur, o insanın aklını başından alan nergis gözlerini seyretmedik... Vefa gibi halktan gizlenmişsin, nice zamandır ki biz senin güzel yanaklarını görmedik.

14

Ey dost! Dostlukta sana çok yakınız. O kadar ki nereye ayağını bassan, sevine sevine o yerin toprağı oluruz. Sevgilim, aşıklık mezhebinde reva mıdır ki, alemi seninle görelim de seni görmeyelim?

15

Ben bir müddet taklit ile kendimi bildim, kendimi beğendim. Ben o vakitler kendimde idim ama, asıl kendi varlığımı sezememiş, anlayamamıştım. Çünkü, o zaman ben kendimi görememiş, kendimi tanıyamamıştım. Sadece adımı işitmiştim. Fakat ne zaman ki, kendimden çıktım, benliğimi terkettim; işte asıl o zaman kendimi gördüm, kendimi buldum.

16

Ben kendime bazen; "Emîr'im, bey'im" derim. Bazen de tutar; "Ben bir esirim" diye haykırıyorum. O haller geldi, geçti. Bundan sonra ben artık kendime gelemem. Zaten kendime gelmemeyi, kendimde olmamayı huy edindim.

17

Gönlümü, belanın geçtiği yola koydum. Yalnız senin arkandan koşsun diye, gönlün ayak bağına çözdüm... Bugün rüzgar, bana senin güzel kokunu getirdi, ben de teşekkür için ona gönlümü verdim.

18

Benim zatım, bahr-ı küll, bütünlük aleminin denizi haline gelince, zerre-lerin güzelliği, Hakk'ın yarattığı bütün varlıkların hoşluğu, nizamı, bana aydınlanıp görünür. Ben ilahî tecellilerin heyecanına kapılıyorum da bütün vakitlerimin bir vakit olması için, aşk yolunda gece.gündüz mum olup yanmak isterim.

19

Beni önce binlerce lüfuf ile okşadı. Sonra tuttu binlerce kahr ile, binlerce dertle beni eritti... Benimle, sevgisinin zarı gibi oynuyordu. Ben, benliğimden geçip o olunca, ben onda yok olunca, beni bırakıp gitti.

20

Benim aşktan başka bir arkadaşım yoktu ve olmadı. Ne dünyaya gelme-den önce, ne de daha sonra aşksız yaşadım. Canım içimden bana şöyle sesleniyor: Ey aşk yolunun olgun yolcusu, bana kapıyı aç!

21

Ben zerreyim, sen benim güneşimsin; ben gam hastasıyım, sen tam benim ilacısın! Kolsuz, kanatsız arkada uçar dururum, sanki ben bir saman çöpü olmuşum, sen de benim kehribarısın.

22

Ey durmadan akıp giden gözyaşı; gönlümüzdeki sevdayı artıran güzelimize, o bağımız, o baharımız, o hoş seyran yerimize de ki: "Birlikte geçirdiğimiz gecelerimizden bir geceyi anınca, edepten dışarı çıktığımızı düşünerek tasalanmasın, bizi mazur görsün"

23

Sevgilim, senin gönlün, inci ve mercan denizidir. Sen. incileri, mercanları dağıtmaya, saçmaya bak! Az harcayan nekeslere hak yolu kapalıdır. Ten, sedef gibi ağzını açmış da ah ederek diyor ki: "Canın yol bulamadığı bir yere ben nasıl sığarım?.."

24

Senin canında bir can vardır. Sen o canı ara! Senin teninin dağında çok kıymetli bir inci bulunmaktadır. Sen o incinin madenini ara! Ey hak yolunda yürüyüp giden süfi! Eğer arayabiliyorsan, onu sen kendinde ara, kendinden dışarda arama!

25

Dünyaya ait duygular, üzüntüler senin gözlerini karartmış da; bahtsız insanların acılarını, günleri kararıp giden kişilerin kederli hallerini, gözyaşlarını göremiyorsun. Cehennemde yananların feryadları, uzaktan duyulmaz... Gönle huzür veren, cana can katan güzelleri sevdiğini ne diye iddia ediyorsun? Aşk kendini alçaltanların kandır, iyi nam sahiplerinin aşk ile ne işi var?

26

0 meftunun, o tutkun aşıkın gözlerini, sevgilisinin gözünde gör, seyret! 0 kudretine son olmayan, o yaratma gücüne akıl ermeyen, nasıl yarattığı anlaşılamayan Allah'ın halk ettiği güzelliklerde, gösterdiği nükteyi, manayı, inceliği iyice duy, anla sonra da, o nergis gözlerin içtiği hepsinin de benim gözlerimden aktığını seyret, gör!

27

Güzel huylu, sevgilimi denedim, o büyük bir ırmak gibidir, bulanık sel suları, onu asla bulandıramaz. Ben bir gün bile onun kaşlarını çatık görmedim. Onu, tıpkı ölümsüz (fanî olmayan) hayata benzetirim.

28

Zaman halktaki bu birbirine hiddetle söz söylemeyi, kırıp geçirmeyi, şu gürültüyü patırtıyı kısa keser. Ölüm kurdu, bu sürüyü birbirine katar, parçalar gider. Herkesin başında bir gurur, bir ululuk vardır. Fakat ecelin sillesi, günü gelince her kafaya iner.

29

Ey nazlı nazlı yürüyen selvi, hazan rüzgarı sana değmesin. Ey cihanın gözbebeği, kem göz senden uzak olsun. Sen göklerin de canısın, yerin de!.. Canına, rahmetten, rahattan başka bir şey dokunmasın!

30

Ey gönül; gönlümüzün dumanı sevdamızı belirtir, sevdamızdan haber verir: Ey gönül gönülden tüten dumanın, aşkla yanan, yakılan gönlün dumanı olduğu apaçık görünür. Ey gönül; bir gönlün kandan dalgalanması, o gönlün gönül değil, belki bir aşk deryası olduğunu gösterir.

31

Dostun hayali bizimle oldukça bütün ömrümüz seyirle, seyranla geçer, mutlu bir hayat yaşarız. Ey gönül; gönül nerede muradına ererse, sevdiğine kavuşursa, oradaki bir diken, binlerce hurmadan daha iyidir, daha hoştur.

32

Atımız, aşk yükleriyle, yokluk diyandan yola çıktı. Gece idi, fakat gecemiz karanlık değildi, vuslat şarabıyla hep aydınlanıyordu, mezhebimizde ha-ram olmayan aşk şarabından, dudaklarımızı, yokluk sabahına kadar asla kuru bulmayacaksın.

33

Mademki Cenab-ı Hakk tezce ayrılmamızı yazmıştı. Bizim o kavgamız, o tiksınmemiz ne içindi? Kötü idiysem zahmetten, sıkıntıdan kurtuldum; iyi idiysem, seninle birlikte yaptığımız konuşmaları, tatlı sohbetlerimizi yad et, an!

34

Peygamberimizin yolu, izi aşktır. Biz, aşk oğullarıyız. Aşk, bizim anamızdır. Ey ten çadırında gizlenen anamız, sen bizim hakikatı örten, gerçeği göremeyen tabiatımızdan, nefsimizden

35

Gevherimiz, mayamız, la'l renkli şaraplarla yoğruldu. Kadehimiz, çok şarap içtiğimizden ötürü elimizden şikayete, feryada geldi. O kadar çok mey üstüne mey içiyoruz ki, ne biz şarabın başından ayrılıyor, ne de şarap bizim başımızdan ayrılıyor.

36

Eğer ben ölürsem, beni ölü olarak alın, götürün, sevgilime teslim edin. Sevgilim, eğer benim pörsümüş, çürümüş dudağımı öper de, ben o anda dirilirim sakın şaşmayın.

37

Sevgilim! Ne vakte kadar bize, uzaktan seyirci olacaksın? Biz, çare bulucuyuz. Aşk bizim çaresiz bir zavallımızdır... Can kimdir? Beşikte yatan aciz bir çocuğumuz. Gönül kimdir? Bir garip, avare konuğumuz.

38

Bazen temizliğimizi melekler kıskanırlar, bazen korkusuzluğumuzu, yap-tığımız kötü işleri görür de, Şeytan bile bizden kaçır. Şu topraktan olan tenimiz, Hakk'ın bize lutfettiği emaneti taşımaktadır, çevikliğimize, gücümüze, kuvvetimize aşk olsun.

39

Bizim topraktan yaratılmış olan tenimiz, göklerin nürudur. Bizim hak yolundaki çevikliğimizi melekler kıskanırlar. Bazen bizdeki temizliğe melekler imrenirler, haset ederler. Bazen de, hayasızlığımızdan, kötülüğümüzden şeytanlar kaçır.

40

Sevgilim, incir satan bir kişiye, hangi iş daha iyidir? Ey can kardeşim, elbette, incir satmak daha iyidir. İşte bize de yaraşan, iyi gelen şey, sermest yaşamak, mest ölmektir. Sevgilim, mahşere de koşa koşa mest olarak varmaktır.

41

Tanbur; "Tentenen" diye inlemeye başlayınca ten zindanında mahpus olan gönül, elsiz ve ayaksız zincirini koparmaya koyulur... Çünkü tanburun nağmelerinin mehtabında, gizlenmiş birinin sesi, ona; "Ey yolunu şaşırmış, ayrılık hastalığına tutulmuş gönül, gel!" diye seslenir.

42

Seni, kimseye muhtaç olmadan tek başına yaratan o eşsiz varlık, seni sevda içinde tek başına bırakmaz.. Kendi içine kapanıp hayaller, düşünceler meydana getirdiğin evde, yani senin gönül evinde, seni yalnız bırakmamak için, sana yüzlerce güzel yüzlü eş, dost belirtir.

43

Seninle birlikte olduğum zaman, sevgiden, dostluklar yüzünden uyuyamam. Sensiz olduğum vakit de, inler dururum, üzüntüden gözümü kapaya-mam. Şaşılacak şey.. Her iki gece de uyanığım, fakat bu iki uyanıklığın arasındaki farkı sen gör!

44

Ey dönele huylu felek, türlü kötölüklerle, hile ile gönlümün rahatını kaçırdın, bana ne oyunlar ettin! Ama bir gün beni senin sofrana oturmuş, ay gibi nürdan kaseler yaparken görürsün.

45

Aşk ateşinden dünyada sıcaklıklar vardır. Aşkın vefa sütünden cefa bile yumuşar. Güneşin bile utandığı bir ay'dan utanmayan kişi, ne utanmazdır, hem ne utanmaz!

46

Ey güneş gibi eşsiz olan sevgili, gel! Senin güzel yüzün olmadıkça, bağ da, yapraklar da sarı sarıdır. Gel, sevgilim gel! Dünya sensiz, tozdur, topraktır. Şu meclis. şu neşe, şu zevk alemi, sensiz tatsızdır, soğuktur.

47

Gel sevgilim, senin güzel yüzünün nüm ışığı örtülecek, gizlenecek bir nür değildir. Senin güzelliğın, erlik suyunda meydana gelmiş bir güzellik değildir... Gel, sevgilim; kendini öfke perdesi içinde gizleme!.. Gel; gel ki senin güzelliğın gizlenecek güzellik değildir!

48

Ey her ağacın, her bağın, her otun yeşilliğı, tazelik ve baharı! Ey benim devletim, bahtım, yüceliğim!.. Ey yalnızlığım, ey sema'ım, ey ihlasım ve riyam!.. Gel; gel ki sensiz, sen olmadıkça bütün bunların hepsi sevdadan ibarettir!

49

Efendim, mevlam! Ben eskiden işlenmiş günahlara, geçmişte yaptıklarımaya tövbe ederim. Telef olmuş, yok olup gitmiş bir aşkın özrünü kabul etmez misin? Benim pişmanlığım, her ne kadar senin bol kereminden, merhametinden kendi varlığıma yönelmek ve cömertliğini incitmekse de, efendim, Allah'ım beni affet, beni affet, beni affet!

50

Bizi dirilten o dost, ne kadar temiz, ne kadar tatlıdır, ne kadar hoştur, güzeldir... Biz insanlar, ruhlardan, gönüllerden ibaret idik, bedenlerimiz yoktu. O aziz dost, bedenlerimizi, ruhlanmıza konuk evi olarak yarattı. O dostumuz, o efendimiz, lutfeder, kerem buyurursa bizi affeder, nasıl önceden yarattıysa, gene yaratır, bizi tekrar diriltir.

51

Aşk geldi, beni her şeyden, herkesten ayırdı, beni maddi isteklerden alıkoydu, üzdü, perişan etti. Sonra bana acıdı, lütfetti ihsanlarda bulundu, beni okşadı. Allah'a şükürler olsun ki, şeker gibi vuslat suyunda eritti, beni kendine kattı.

52

O dost, beni sevgi ile, nazla, çeşit çeşit nimetlerle besledi. Etten, deri ve damarlardan dokunmuş çok değerli bir kumaştan arkama usta bir terzinin diktiğı süslü püslü bir elbise giydirdi. Aslında, tenimiz bir hırkadır. Onun içinde bulunan gönül, süfi bir dervıştır. Şu gökkubbesinin içindeki bütün alem, bir ibadet yeridir. Şeyhimiz de O'dur.

53

Seni kucaklayamadığımdan beri ağlıyorum. Ağlamadan kaldığıımı gören yok! Sen canımda, gönlümde ve gözümdesin, bu sebeple unutulmamaktasın. Allah için sen de beni unutma!

54

Bu sendeki gurur ne kadar artacak? Çeşit çeşit görünüşünün hayali, sende daha ne kadar sürecek?.. Sübhanallah, sende şaşılacak bir tavır, anlatılamayacak bir iş, bir hal var. Ben sana "hiç" diyeceğim ama, sen "hiç" de değilsin. Bu kendini bir şey görmeyen, hep senin zannın, vehmindir.

55

Hakk'ın nuriyle nürlanma kabiliyeti olan gönül sahibinin canı, Hakk'ın sırlarıyla dolar. Sakın benim etten, kemikten, deriden ibaret olan tenimi, o sırlardan habersiz tenler arasında sayma! Çünkü bu ten, Hakk'ın ihsan ve lütuf denizine girdi, baştan başa lütuf ve ihsan kesildi.

56

Allah'ı zikretmekle, değerli bir insanın değeri artar, nürlanır. Yolunu kaybetmiş kişiyi zikir, hakikat yoluna getirir. Her sabah, her akşam, her namazda, bu "La ilahe illallah" (=Allah'tan başka mabud yoktur) sözünü kendine vird edin.

57

Eğer yaşıyorsan, canın varsa, gel, orada can feda et! Oradaki sen, buraya gelmeden önce orada idin. Orası senin asıl vatanındı. Can bir nükte duydu, bir buyrukla o yerden ayrıldı, buraya geldi. Burada yüzlerce nükte duyduğu, yüzlerce işaret aldığı halde nasıl oldu da o yere dönmedi?

58

Eğer kendini, gerçek varlığını bulmak istiyorsan, kötü huylarından, nefsanî arzularından kurtul! Kendi maddî varlığından dışarı çık! Dereyi bırak, Ceyhun doğru gel! Feleğin yükünü öküz gibi ne diye çekip duruyorsun? Bir takla at, sıçra feleğin üstüne çık!

59

Hakk yolunda ten pamuğundan can esvabını ayıran o efendi Mansur idi. Aslında Mansur; "Ben Hakk'ım!" demedi, bu sözü Hakk dedi. Mansur nerede;bu söz nerede? Bu sözü söyleyen Hakk idi, Hakk idi.

60

Gene gel! Gene gel! Her ne isen olduğun gibi gene gel! Hakk'ı tanımıyorsan, ateşe tapıyorsan puta tapıyorsan gene gel... Bu bizim dergahımız, evimiz umutsuzluk evi değildir. Yüz kere tövbene bozmuşsan gene gel!.

Tahran Üniversitesi profesörlerinden Firüzanfer merhümun Şemsî 1342 (1963) senesinde Tahran'da bastırıldığı ve benim tercümeme esas teşkil eden *Ruba'î Dıvânı'nda* ve bendenizde bulunan başka yazma ruba'iler arasında bulamadığım bu ruba'inin Hz. Mevlana'ya ait olmadığını söyleyenler varsa da, Mevlana'dan bahsedilen her yerde, her toplantıda sanki bu büyük velinin başka güzel şiirleri yokmuş gibi hep bu ruba'i tekrar edilip durulur. Kimin olursa olsun, bu ruba'î:

"Allah'ın rahmetinden ümit kesilmez. Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü o çok bağışlayan, çok esirgeyendir." (39/53) Ayet-i kerîmenin izahından ibarettir.

Hoşumuza giden "Yüz kere tövbene bozmuşsan yine gel!" sözü, "Ümitsizliğe kapılma! Allah'ın rahmetinden ümit kesme!" manasına gelmektedir.

Yoksa Hz. Muhammed(s.a.v.)'in yolundan kıl kadar ayrılmayan Hz. Mevlana, tövbeyi sık sık bozmanın Hakk'a karşı küstahlık olduğunu elbette bilmektedir.

Çünkü bir hadislerinde alemlere rahmet olan büyük ve eşsiz Peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır: "Günah işlemekte ısrar ettiği halde günahlardan tövbe eden kişi, adeta Allah ile alay etmiş olur."

Yahya b. Muaz hazretleri de; "Ben tövbeden sonra işlenen bir günahı, tövbeden evvel işlenmiş yetmiş günahdan daha çirkin görürüm." diye buyurmuşlardır.

İran'ın yetiştirdiği en büyük şairlerden Şîrzalî Hafız merhum da gönül kırmanın büyük bir günah olduğunu anlatmak için miibalağalı bir ifade ile:

"Kimsenin kalbini kırma da, ne yaparsan yap! Bizim şeriatimizde bundan başka bir günah yoktur." derken; "Gönül kırma da, her türlü kötülüğü yap!" mı demek istemiştir? Yukarıdaki ruba'îyi okurken bu hususu da düşünmek gerekir.

61

Rebab, îsrafil'in nefesiyle seslenmede, feryad etmededir. Bu sebeptendir ki, rebabın sesi, aşk ateşi ile kavru lan gönülleri diriltir. Onlara yeniden can verir, onları gençleştirir. Zamanın iyi ettiği sevgi yaralan kanamaya başlar, batıp yok olan sevdalar küçük balıklar gibi bir bir suyun dibinden yukarıya çıkarlar.

62

Ya Rabbî! Ya Rabbî; rebabın tesbihi hakkı için! Çünkü rebabın tesbihinde yüzlerce soru, yüzlerce cevap vardır... Ya Rabbi; yanmış, kavrulmuş gönül, yaşlarla dolu göz hakkıyçün söylüyorum, biz, küpteki şaraptan daha hoşkunuz.

63

Biliyor musun, Şu rebabın sesi ne diyor? Diyor ki: "Benim arkamdan gel;beni takip et de yolu bul! Çünkü doğruya varmak için yola çıkmıŐın ama, eğri bir yol tutmuŐsun... Çünkü sormakla cevaba yol bulunur."

64

Bugün de her gün gibi yine harabız. Yine harab olmuŐuz. EndiŐe kapısını açma! İçli feryadları ile, yanık sesiyle bize her Şeyi unutturan rebabı eline al, çalmaya başla! Her zerrede, her Őeyde kainatı yaratanın kudretini görenler ve onun ilahî güzelliğini kendilerine mihrap edinenler için, yüz çeşit namaz, yüz çeşit rükü, yüz çeşit secde vardır.

65

Bizim sarhoş olmamız için, Őaraba ihtiyacımız yoktur. Meclisimizin neŐelenmesi için çeng ve rebab da istemeyiz! Biz gönül alıcı bir güzelin yüzünü görmeden, hoş sesli çalgıcıyı dinlemeden mest olmuŐuz, kendimizden geçmiŐiz.

66

Bizim Şarabımız, kadehsiz olarak sunulmaktadır. İçimize bir ateş düşmüştür, yüreğimiz yanıp tutuŐmaktadır. Fakat, bu gönül yangınının dumanı görülmemektedir. AŞk rebabının feryadı, inlemesi gerçek sevgilimizin, gönül sultanımızın yayından, O'nun mızrabındandır. Sakın; "Bu rebabdır, bu sesi rebab çıkanyor." deme!

67

O eşsiz, parlak incinin hayali gözümün önüne geldi. O anda kendimi tutamadım, ağlamaya başladım. GözyaŐlarım akarken içim yanıyordu. Heyecandan ŐaŐırmıŐım. Gizlice gözümün kulağına dedim ki; "Biliyor musun? Gelen konuk çok kıymetlidir, çok azizdir. Ona bol bol aşk Şarabı sun!"

68

Süphanallah! Ey parlak, ey eşsiz inci! Seninle ben, her hususta birbirimize aykırı düŐüyoruz. Ben, senin bahtınım, beni hiç uyku tutmuyor, geceleri uyuyamıyorum. Sen ise, benim bahtımsın, uykudan kendini alamıyorsun, hiç uyanmıyorsun.

69

Düşünme! Boş yere kafanı yorma! Kendini uykuya ver, uyu! Çünkü düşünce, gönlün ay yüzüne perde olur. Gönül ay gibidir. Düşünce bulut olur, onu örter, nürünü gizler. Bu sebeple gönülden düŐünceye yer verme, düŐünüp taŐınmayı suya at!

70

Uyku geldi, göze girmek istedi fakat gözde yer bulamadı. Çünkü, göz senin sevdan yüzünden ateşler içinde kalmış, yaşlarla dolmuŐtu. Göze giremeyen uyku, bu defa gönle doğru gitti. Civa gibi yerinde duramayan kararsız bir gönül buldu, sonra o, tene doğru yol aldı, oraya yerleŐmek istedi, orayı da harap, hem de çok harap gördü.

71

Ey uyku! Sen tadı hoş, içilmesi hafif bir ab-ı hayat bile olsan, bu gece bizim yanımızda işe yaramazsın, senin bizimle işin yok. Ey uyku, başındaki saç sayısınca başın olsa, bu gece bir baş kadar işe yaramaz, kendi başını bile kaŐıyamazsın.

72

Sakî! Cananın güzel yüzü aşkı için, sevabına bana o toprak ve su görme-yen aşk Şarabından sun! Ben beden hastası değilim, hastasıyım. Ben, Őerbeti ne yapayım? Sen bana Şarap sun, Şarap!

73

Gece geldi. Şu gönüldeki yanıŐın acaba sebebi nedir? Ben sanıyorum ki, tanyeri ağardı, acaba gündüz mü oldu? Şaşılacak Şey! AŞkın gözüne ne gece siğar, ne de gündüz... Şu aşkın gözü acaba, gözleri mi bağlıyor... İnsanı görmez hale sokuyor.

74

Sen öyle güzel, öyle eşsiz bir varlıksın ki, gökler bile seninle neşelenir, seninle güler. Hal böyle iken, eğer bir insan tutar da sana aşık olursa, buna ŐaŐılır mı? Bu sebeple sen beni istesen de, istemesen de, ben yaşadığım müddetçe sana, kul köle olacağım.

75

Sen bu gece birdenbire perdeleri kaldır! Korku ve endişeyi üstünden at! İki dünyadan da tamamiyle vazgeç, onlarla zerre kadar ilgilenme! Dün sen candan ve gönülden bahsetmiş, onlardan şikayette bulunmuşsun. Bu gece ben onları yakaladım. Canı öldürülmüş, kesilmiş bir halde, gönlü de ağlar ve inler bir durumda önüne bırakıyorum.

76

Sırlara dalanlar, sırlar içinde varlıktan kurtulanlar, bu gece, kendilerinden geçmişler, sevgili ile perde arkasında, halvette oturmuşlardır. Ey yabancı varlık! Aşk yolundan çekil, bu gece yabancıların aramızda bulunması bizi üzer, bize zahmet verir.

77

Dostların hatırı için bu gece uyuma! Gecenin kulağını tut, bük, uyuma! "Fitnenin uyuması daha iyidir." derler. Sen de bir fitnessin. Fakat senin gibi güzel bir fitnenin uyanıklığı daha iyidir. Bu sebeple acele etme, uyuma!

78

Ey talihimi, bahtımı uyandıran sevgili uyuma! Ey ilkbaharın, ey giil bahçesinin rengi, parlaklığı uyuma! Ey kanlar için nergis göz! Bu gece zevk gecesidir, neşe gecesidir, sakın uyuma!

79

Ey ay yüzlü, böyle bir gecede ay gibi sen de uyuma! Şu dönüp duran gökkubbe gibi dönmeye başla, uyuma! Bizim uyanıklığımız, alemi aydınlatan ışık olur, چراغ olur. Sen de bir gece ışığı bekle, onu koru, gözet uyuma!

80

Ey yar, senin gibi bir sevgili yoktur! Senin benzerin bulunmaz. Her iş seninle yola girer, senden düzenlenir. Sen uyuma! Bu gece senin güzel nurlu yüzünden yüzlerce ışık parlayacak, etrafı aydınlatacaktır. Zaten sen bizim içimizdesin, sakın,uyuma!

81

Ey sevgili, yine bize yakınlık göster, dostluk et, bize yar ol! Bizi sensiz bırakma, uyuma! Ey sarhoş bülbül, gül bahçesinde uyuma, garip olan, kimsesiz bulunan dostalan düşün, onları gözet, koru, uyuma! Bu gece, lutuf gecesi, bağış gecesi, ihsan gecesidir, sakın uyuma!

82

Eğer sonsuz bir hayat ve mutluluk istiyorsan, uyuma, dostun aşk ateşiyle yan, yakıl, uyuma! Yüzlerce gece uyudun, ondan ne elde ettiğini, ne kazandığını gördün. Allah için olsun bu gece sabaha kadar uyuma!

83

Ağza sığmayan lokmayı iste! Rüh gıdası gönül lokması ara! Kitaplarda yazılı olmayan ledün ilmini ehlinde öğrenmeye çalış! Cenab-ı Hakk ile kamil insanların, ermişlerin gönülleri arasında öyle bir sır vardır ki, Cibril bile oraya girip o sırrı öğrenemez. İşte sen o sırra aşına olmaya gayret sarfet!

84

Dînî vazifelerini yapmadan, iyj, yararlı bir insan olmadan Cenneti isteme! Hakk'a layık bir kul olmadan, onun lütfuna, ihsanına nail olmadan Süleyman mülkünü talep etrne. Mademki, işin sonunda ecel vardır, ölüm bir gün gelip yakana yapışacaktır, hiç bir müslümanın hatta hiç bir insanın kalbinin incinmesini arzu etme!

85

Müşkülünü çözen, seni hakikata ulaştırın bilgiyi, ölüm gelip çatmadan önce iste, öğrenmeye çalış. Aklını başına al da, şu dünyayı, yani var gibi görünen yoğu bırak, yok gibi sandığın varı iste!

86

Bu gece, dosta kavuştuğum için sevinç içindeyim, pek mutluyum. Bu gece ayrılık kaygısından kurtuldum. Dostla kucaklaştık, sarmaş dolaş olduk. Bu uğurlu, bu mes'ud anlarda gönlüme

sesleniyor, diyorum ki; "Allah bana acısa da, bu gecenin anahtarı kayboldu; ne olur; sabahın kapısı açılmasa.

87

Bu seher vakti esen rüzgar, Hakk aşıklarının gönüllerindeki sırlara aşındır. Bu uğurlu zamanda sen de uyuma. Bu zaman yalvarma, yakarma zamanıdır, uyuma zamanı değildir! İki cihanın halkına, ilahî bir lütuf olarak ezelden ebede kadar kapanmayan dilek kapısı, seher vaktinde açıktır. Fırsatı kaçırma, yatıp uyuma!

88

Ansızın bir şeker kamışı bitti, filizlendi, birdenbire böyle bir ab-ı hayat kaynatarak coştı. Ansızın padişahlar padişahından lütuflar, ihsanlar, sadakalar gelmeye başladı... Hz. Mustafa'nın aziz ve mukaddes ruhunun şad olması için

89

Biz aşkın aşığıyız. Çünkü aşk kurtuluştur. Can Hızır gibidir. Aşk ise ab-ı hayata benzer. Aşk padişahından beratı olmayana yazıklar olsun! Hayvanın, aşkı besleyen, ruha gıda olan manevî tatlılıklardan, can şekerinden ne haberi olacak?..

90

Sıfatların şekline, rengine bağlanmış olan o ruh, Hz. Mustafa'nın nuruyla zat-ı ilahîye yükseldi... O ruh Hakk'ın zatına doğru yükselirken, sevincinden, Hz. Mustafa'nın ruhunun şad olması için salavat getirmeye başladı.

91

Her iki gözüm, o mahmur gözlerinden mest olmuştur. Şunu anla ki, senin aşkımdan, senin elinden ben elden çıktım. Bari bana uy da sen de başını salla, peki de! Başında aşk havası esiyorsa, bu haller sende de vardır.

92

Yarla hoş geçinen kimse yarsız kalmaz. Müşterisi ile uzlaşan tacir, müflis olmaz. Ay geceden ürkmediği, karanlığından kaçmadığı içindir ki nürlandı.gül, o güzel kokuyu dikenle hoş geçinmekle kazandı.

93

O padişah, kötü huylu kullarından yüz çevirmez. Senin gibi yüzlerce kulunun suçuna, edepsizliğine bakmaz. Bu sözü sen söyleme, bunu onun deniz gibi sonsuz olan lütfü söylesin. O öyle merhamet sahibidir ki, bizim kötülüğümüzden kara şeytan kaçır da, o kaçmaz!

94

Gönlüm beni kavgaya düşürdü, kendisi kaçtı gitti. Beni yalnız bıraktı. Can halime acıdı geldi. Fakat sevdami görünce, o da dayanamadı, kaçtı. Bu defa ürküp Zühre yıldızı, benim feryadımı duydu, gökten yere indi, yanıma geldi. Beni ateşler içinde bulunca, korktu, acele ile sazını yere bırakarak o da, kaçtı gitti.

95

Rüzgar geldi, bahçede içki içenlerin başlarına güller saçtı. Yar geldi, dostların kadehlerine mey doldurdu. O taze sümbül gibi kokan saçlar, güzel kokular satanların karına engel oldu. O mest nergis gözler, akli başında olanların kanlarını döktü.

96

Yağmur, aşkla gönlü yanan, birisinin başına yağıp durmadaydı. O kadar çok yağdı ki, aşık hemen eve kaçtı. Bu hali gören hoş bir kaz, kanadını çırpıp dedi ki: "Yağmuru benim üstüme yağdır, çünkü Allah benim canımı sudan yarattı, benim su ile ülfetim vardır"

97

Sevgilim! Gönül seni anınca şenlendi, neşelendi. Allah'a yemin ederim ki, o neşeyi, zevki şaraptan almayı düşünmedi de elindeki kadehi içmeden yere döktü. Gönül sensiz kendini cansız ölü bir kalıp gibi gördü. Zaten candan kaçanın layığı da işte budur.

98

Rüzgar, sevgilinin dağınık saçlarını okşayınca, ay, o güzelliğe hayran olur da, ona candan dua eder: "Ömrün uzun olsun!" der. Ey bana öğüt veren kişi, aşktan, gönlümün aldığı manevî zevki, sen de tatsaydın, beni bırakır, kendine öğüt verirdin!

99

Güzelim! Senin zaten bahanen azmış gibi, şimdi de "uykum geldi" bahanesiyle bizden kaçarsın değil mi? Hoşça yat, uyu! Ben seher vaktine kadar, gözümü kapamadan, senin uykuya bulanmış nergis gözlerinden feryad edip durayım.

100

Senin içinde bulunan, o çok yakın dostun, sana hayat veriyor, seni yaşıyor, sana konuşma, hissetme, düşünme gücü lutfediyor. Hatta, hareme, o güzel, o rühanî yerlere ulaşmak ümidini de veriyor, sen son nefesine kadar onun sunduğu meyi iç, çünkü o işveden değil, kereminden bunu sunmaktadır

101

0 nedir ki, sürete, şekle lezzet ondan gelir? 0 ne şeydir ki, onsuz şekil de kederlidir, bulanıktır, süret de? 0 şey, bir an olur ki süretten gizlenir. Bir an olur ki mekansızlık aleminden sürete akseder, şekilde parlar, görünür.

102

Ey cahil nefsinin havasına uyan kişi! Ey başkalarının halinden ibret almayan! Senin bütün hayrın, su içilecek yere bir tas koymaktan ibaret. Sen istiyorsun ki, bu tasta bütün şehir halkı senin hayrına su içsinler, kansınlar değil mi?

103

Ay yüzlü sevgilim, bugün ellerini çırpa çırpa gelmiş, can gibi gelmiş; can, nasıl hem apaçık meydanda, hem de gizli, görünmez ise, o da öyle gelmiş. Sevgilim, kendinden geçmiş, hoş neşeli ve aman bilmez bir halde gelmiş. 0 öyle geldiği için ya, ben de bu haldeyim.

104

Bugün nasıl bir gündür ki, güneş, hergünkü gibi parlamıyor? İki misli kuvvetli parlıyor. Bugün ayrı bir gün, günlerden hiç birine benzemiyor. Bugünkü günde başka bir tecellî nûru görünüyor. "Ey aşıklar, ey gönüllerini yitirmiş kişiler! Size müjdeler olsun, bugün sizin gününüz diye gökten yeryüzündekilere sesler gelmede, saçılar saçılmada.

105

"Hayatta olduğum müddetçe, eğri gitmeyeyim, doğruluktan ayrılmayayım." diye tevbe ettim. Fakat eğriye, doğruya bakıyorum ve her baktıkça görüyorum ki; bütün eğri de doğru da, sevgilimizin doğru ve eğrisidir.

106

Bu evde bir ışık vardı, ne oldu? Şimdi nerededir? 0 ışık gözde idi. Şimdi gönüllerdedir. Hoş bir hayal gibi geldi, gönülde oturdu, kalktı. Hayır, hayır gönülden gitmedi, hala da bizim gönlümüzün içindedir.

107

Ne aşağıda, ne yukarıda olmayan ay, acaba nerededir? Ne bizsiz, ne de bizimle olan değerli nesne, nerededir? Sakın, orada, burada deme! Bütün alem onun kudretiyle, sanatıyla doludur. Ama gören nerede?

108

Dünyada sabırsız, aşktan daha biçare, daha zavallı kim vardır? Çünkü bu aşk, devasız bir derttir. Aşk gamının dermanı, ne cimriliğidir, ne de riyadır. Gerçek aşkta, ne vefa vardır, ne de cefa...

109

Bazı insanlar vardır ki, gamlıdırlar, bu gamın nereden geldiğini bilmezler. Bazı insanlar da vardır ki, neşelidirler, onlar da bu neşenin Hakk'tan geldiğini bilmezler... Ne kadar solda, sağda bulunanlar, eğri, doğru yolda yürüyenler vardır ki, soldan, sağdan, eğriden, doğrudan haberleri bile yoktur. Ne kadar;"ben ve biz" diyenler vardır ki, onların da "ben ve biz"den haberleri yoktur.

110

Gayb aleminin atlısı geçti, gitti. Onun geçtiği yerden bir toz bulutu yükseldi. O atlı, yerinden gitti, fakat kopardığı toz hala orada yerli yerinde duruyor. Ey Hakk'ı ve hakikati arayan kişi, sen sağa, sola bakma, dosdoğru bak da gör ki o toz koparanın tozu burada, kendisi ise ölümsüzlük, sonsuzluk aleminde.

111

Dediler ki: "Her tarafta, altı yönde de hep Hakk'ın nürü parlamaktadır." Halk; "Hani o nür nerede?" diye feryada başladı. Gerçeği göremeyen kişi, sağa, sola her yöne baktı, bir nür göremedi. Bunun üzerine, ona, dediler ki; "Bir an için olsun sağsız, solsuz olarak bak! O vakit, o nürü görürsün."

Her zerre, aç bir insan gibi Hakk'ın sofrasına oturmuş, yiyip içmedir. Bütün varlıklar, hiç durmadan, o sofrada yeseler, içseler yine de yiyecekler eksilmez. O sofraya ebedî olarak açıktır, kaldırılmaz, olduğu gibi yerinde durur. Hal böyle iken, bu ezel sofrası başında, halk her ne kadar aç gözlülüklerinden birbirleri ile çekişirler, kavga ederlerse de, yaratıldıkları günden bugüne kadar yedikleri gibi, hala da yemekteler, yine de yiyeceklerdir. Sofra kaldırılmamıştır. Olduğu gibi durmaktadır.

113

Ey dost, böyle yapma, bugünlerin bir de yarını vardır. İyilik de, kötülük de gün gibi görünür, meydana çıkar. Aşıklık mezhebinde hainlik reva değildir. Ben doğru gideyim de sen eğri gidesin, bu doğru değildir.

114

Birisi diyordu ki: "Güzeller güzeli bir peri var, fakat ortada yok, görünmüyor, mekandan münezzehe olan o mukaddes can acaba nerededir? Nerede bulunmaktadır?" İki cihan da onun nimetleriyle orucunu bozmadır. Fakat, ağızsız, damaksız oruç bozmak ancak ona mahsustur.

115

Seni rüyamda gördüğüm o gece geçip de gündüz olunca, gönül gündüz gibi, kavga ve gürültü ile dolar... Dün gece rüyasında Hindistan'ı görüp de ayağının bağını koparan fili tutmaya kimin kuvveti, gücü yeter?

116

Ay yüzlü sevgilim, daima sağ taraftan parlar, sağ taraftan yüz gösterir, doğardı. Bir gün ona; "Sola bakmak haramdır, hatadır." dedim. Bu defa o ay; yüzlüm, sol tarafını da süsleyince, sol yönünü de nürlandırınca dedim ki; "Sol da, sağ da, sağlar da, sollar da hep sevgiden ibarettir. her tarafta, her yerde Hakk tecellî etmektedir.

117

Senin aşkın neden böyle hikmet sahibi, pek bilgili ve hünerli? Sevgin ve şefkatin neden böyle sağlam ve sarsılmaz bir halde? Aşk, eğer hoş ve güzel değilse neden onun üstüne böyle titriyorum; onu çok seviyorum? Eğer aşk, hoşsa, güzelse bu feryadlar, bu sızlanmalar, bu şikayetler neden?

118

Bana dediler ki: "Sende olan bütün bu dertlerin bu acıların sebebi nedir? Bu feryadların, bu yaygaraların, bu gürültülerin, bu solgun yanakların sebebi nedir?" Dedim ki: "Böyle söyleme, bunda yanıyorsun. Git de benim ay yüzlü sevgilimi gör, o zaman müşkülün kalmaz. Bütün bunların nedenini anlarsın."

119

Eğer gönlün ateşi yoksa, bu tüten duman nedir? Eğer, öd ağacı yanmıyorsa bu buram buram tüten öd ağacı kokusu nereden geliyor? Benim bu var oluşum meydanda iken, aşkın yokluğu ne demektir? Mumun yanmasından pervane neden hoşlanıyor?

120

Deli oldum, divane oldum. Deli bir kişinin uyuması hatadır. Deli bir insan, uykunun yolu nerededir bilmez ki, onu bulsun da uyusun! Allah uyumaz, o uykudan beridir, arınmıştır. Sen Allah'ı o kadar düşün, o kadar sev ki Allah delisi ol; "Nerde olursan ol, ben seninle beraberim." sırrına er de, Allah'la yat, kalk...

121

Senin bulunduğun yerde hep gam vardır, savaş vardır, cefa vardır, dert vardır, elem vardır. Fakat sen kendinden geçer, Hakk'ta yok olursan, hep 'lütuf vardır, ihsan vardır, vefa vardır. Doğru olursan, neyimiz varsa senin olur. Fakat sen doğru olmasan da, kötülük yollarında yürüsen, ben senin kötülüklerini bile iyilik sayarım.

122

Sendeki varlığı yiyip bitiren bu sade ateş, yarının yüzlerce güzelinden, yüzlerce yakışıklı, gösterişli dilberlerinden daha iyidir, görmüyor musun? 0 şehvet ateşi de ne kadar safdır, ne kadar sadedir ama, o sade olan ateşten ne kadar yakışıklı güzeller meydana geldi, yaratıldı...

123

Kimde gönül varsa, o bizim dilberimizdir. 0 şimşek nereden parlar, han-gi yönden çakarsa, o bizim cevherimizdendir. Allah'ın; "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" sorgusuna karşı "Evet!" diyen, her ruhun sevgi ve heyecanını ta-şlayan mana altını, hangi madende olursa olsun, o bizim altınıınızdır.

" Bu ruba'ide A'raf Suresi 7/172-173. ayetlerine işaret vardır."

126

Felek, bizim kendi re'yini beğenmiş olan tabiatımızın kölesi değildir. Bu cebeple gönlümüzün dileğini dinlememektedir. Şu varlık alemine gelip, bize vokluk sermayesi olmuştur. Onun sayesinde yokluğa ulaşacağız. Perdelerin arkasında gizlenmiş, bizi terbiye eden bir dadımız var. Aslında biz, dünyaya gelmiş değiliz. Bu dünyada yaşar gibi görünen, dolaşan, gezen bizim gölge-lerimizdir.

125

Senin elinin, gözünün, ayağının iki olması doğrudur. Fakat gönül ve sevgiliyi ayrı ayrı sanmak hatadır. Bunları ayrı ayrı görmek yanlıştır. Sevgili dediğimiz varlık bir bahanedir. Aslında gerçek sevgili Allah'tır. Kim bunları bir bilmez de iki zannederse ya yahüdidir, yahut hıristiyan...

126

Bu gece, öyle bir gecedir ki, bütün gecelerin rühudur. Bu gece öyle bir gecedir ki, bütün dualar kabul edilir. Bu gece, ihsan gecesidir. Bu gece bağışlarda bulunma, nimetlere erme gecesidir. Bu gece, Hakk'ın sırlarına mahrem olanın gecesidir.

127

0 öyle bir güzeldir ki, yüzünün sevdasından arşa kadar velveleler yükseliyor. Gönülde paha biçilmez güzelliği için, yanağının pazarından akseden güfültüler duyuluyor. Onun şarap testisinden canın avucundaki kadehe şarap konurken hoş seda çıkmaktadır. Gönlün boynunda onun saçlarından örülmüş gibi bağlar var.

128

Aşıkların bu naraları zevk ve neşe mumunun yüzündedir. Şaşılacak şey şu ki, mum geldi, yanıyor, fakat pervaneden eser yok, görünmüyor. İşte bu mum, öyle bir mumdur ki, gündüzden de, geceden de üstündür. Ey can; koş, koş ki, gönül mumu can istiyor.

129

Ey gece! Sen nasıl bir gecesin ki gündüzler sana kul, köle kesilmiştir? Sen bir denizsin, canın canı ise, senin dalgalarının geceleyin gösterdiği bir alevindir, bir korundur. Senin başındaki o aşk ateşi, o fitne, o afet, bu gece, alev alev yanmada ve ışıklar saçmadadır.

130

Zamanın devri gelip geçmesi; ve bu ab-ı hayat çeşmesinin hasreti beni öldürdü sanma!.. insanı, can düşmanının öldürmesine şaşılmaz, benim asıl şaşırıp kaldığım şudur ki: Beni düşmanımın değil de, canımın canının öldürmesidir.

131

Kanlı yaşlarla dolan, gama eş olan, arkadaş olan bir gözden sen, uyku umma, onu uyur sanma! Böyle bir göz nasıl uyuyabilir? Ondaki bu uykusuzluk halinin geçeceğini sanarak, ona; "Uykusu gelince uyur." diyen kişi! Sen aşktan habersiz olduğun için böyle söylüyorsun.

132

Ben tövbeyi ne yapayım? Nasıl tövbe edeyim ki, benim tövbem senin sayendedir, senin lütfunladır? Tövbenin bütün aslı, bütün hasılı senin sermayendir. Huzurunda tövbeden daha büyük bir günah olamaz. Senin büyüklüğüne layık tövbe nerede? Böyle tövbeyi kim yapabilir?

133

Ben seninim, benim isteklerimi yerine getirmen, her hususta beni memnun etmen gerek. Çünkü bu şehirde herkes senden ve benden bahsetmektedir. İster gönlünü katılaştır, bana sert davran, ister yumuşak ol, beni okşa.. Ne olursan ol, ne şekilde hareket edersen et, ben senin o katı gönlünden el çekmem, çünkü seni seviyorum.

134

İsteklerimi yerine getirmen, çaresiz gönlümü memnün etmen lazımdır. Çünkü bu şekilde, herkes senden ve benden bahsetmektedir. İster gönlünü katılaştır, bana sert davran, ister yumuşak ol, beni okşa... Sert bir kayanın içinden fıkkırıp çıkan tatlı bir kaynak gibi akacak, bana geleceksin.

135

Sevgilim! Senin aşkında baş vurduğum her hile hiçe gitti. Senin için boş yere kan ağladım, yandım, yakıldım, acılar çektim; çektiklerimden haberin bile olmadı, bütün bunlar sensiz, hiç olup gitti. Bana verdiğin ızdıraba, düşürdüğün derde hiç bir yüzden, hiç bir kimseden bulamadım. Aslında, kim bana derman edebilir ki, benim çektiğim derd de bir hiçten ibarettir.

136

Sana, gamına ortak bir yar olduğu ümidini verenin sözü yalandır. Sakın bu yalana kanma! O, seni kandırmak için dil dökmededir, sevinç gününde, iyilik ve varlıklı gününde bütün cihan senin dostundur. Fakat, gam gecesinde dostu pek azdır.

137

O kimseye ki, Allah senin gibi çok güzel bir sevgili lütfetti, ona kararsız, huzursuz bir gönül, bir can verdi... Öyle bir kişiden sakın bir iş bekleme, bir istekte bulunma. Çünkü, Cenab-ı Hakk, ona bambaşka, hiç bir işe benzemeyen, görülmemiş bir iş vermiştir. Onu, aşkla vazifelendirmiştir.

138

Mademki etrafımızda bulunan kişileri görmedeyiz, şu halde biz yalnız değiliz, tek bir fert değiliz. Biz bu gerçeği anlamıyor da, sayılara takılıp kalıyoruz. İyiden de, kötünden de haberimiz var, onları da duyuyor, anlıyoruz. Aslında bu anlayış, bu idrak bizim için kötü bir haldir. Bu duygular yüzünden, benlikten kurtulamıyoruz, kendimizden geçemiyoruz. Kendinden geçmeyen gönül ayak altındadır, işkencededir.

139

Bugün bir ben varım, bir de elimdeki sabah şarabının kadehi var... Düşüyorum, kalkıyorum, sarhoş sarhoş dönüyorum. Servi boylu sevgilimle ben mestim, kendimden geçmişim, alçalmışım, ondan başka bir var, bir varlık kalmasın diye, ben yok olmuşum.

140

Bir can ki, aşk-şarabını ötelerde, ezelde, rüh aleminde içmiştir; o güzel yüzlünün hakikat bağının üzümünden yapılmış mana şarabını tatmak saadetine ermiştir. O bağ, o mutlu canın boğazına sarılır da der ki: "Ben, onun kanını dökerim, çünkü, o bizim kanımızı içmiştir."

141

Ey can sakisi, mutribimize ne oldu? Neden hoş bir ahengle çalmıyor? Onun güzel nağmelerinin yolunu kim kesmiş? Mutrib bilir ki, aşkın iyisi de var, kötüsü de. Aşkın iyisine de, kötüsüne de mutribin yardımı vardır.

142

Bize dost olan bir can vardı, o can bize yabancı oldu. Hekim olup hastalıkları iyi eden akıl da, deli divane oldu. Padişahlar, bütün hazineleri yıkık yerlere, viranelere, gömerler. Bizim viranemizse (yıkık gönlümüzse) dostun hazinesinden ötürü virane olmuştur. Dostun ilahî emanetine dayanamamış, yıkılmış, bu hale gelmiştir.

143

Gece gözü görmeyen gam, niçin bana sarılmış, yakamı bırakmıyor? Acaba, o kör müdür, yahut beni mi kör sanıyor? Aslında ben gokteyim, şu balçıktan yaratılmış fanî cismim, benim aksimden, gölgemden ibarettir. Suya akseden yıldızı, bir kimsenin sudan çaldığı müdür?

144

Seni zahir gözü ile, baş gözüyle gören, mananı görmeyen, gülünç olmuştur. Seni kendisiyle kıyaslayan yoksulun gözlerinde ne dikenler vardır, ne dikenler...

145

Güneşle ısınan, ateşler yağdıran toprak, yemyeşil olur. Çiçeklerle, çimenlerle süslenir. Hele, bahusus o toprak ki, söz söyleyen, uyanık olan toprak olursa... O, neler nelerle süslenmez. Geline benzeyen şu toprağın, kendini süsleyenden haberi yoktur. Ne de hoş, tuhaf habersizlik! Kendini süsleyenden, uyandırandan haberi yok.

146

Geceleyin yürü, gece, sırlar rehberidir, herkes uyurken, ilahî aşk sırları, mana zevkleri gönle gelir. Çünkü geceleyin gönlün kapılan açılır, yapılan işler, yabancıların gözlerinden gizlenir. Geceleyin, gönlümüz aşk ile, gözlerimiz ise uyku ile karışmış olduğu halde, bizim yarın güzel yüzü ile işimiz vardır, buluşmamız vardır.

147

Bağda, bahçede görülen selviler, güller, aslında o sevgilinin, o güzelin boyunun, yanaklarının aksidir. Düşüncem; rûh aleminde verilen ezeli ikrarla mest olmuştur. O ikrarın zevki ile yalnız ben mest değilim, bütün insanlardan bir tane bile ayık varsa, ben imansızım.

148

Benim bağımda bahçemde görülen selviler, güller aslında o sevgilinin, o güzelin boyunun, yanaklarının aksidir. Billah sevgilim! Senin ikrarın olan o ada yemin ederim ki, bugün benim bir damarım bile kendinde değildir.

149

Benim bu gecem pek zayıftır, bitkindir, inlemektedir. Bu gece, sırların düzenlendiği, açıklandığı bir gecedir. Sırlardan bahsettim; benim gönlümün bütün sırları, sevgilinin hayali, başka bir şey değil. Ey gece! Çabuk geçme, bizim seninle işimiz vardır.

150

Ayna gibi olan şu gökyüzü, dönüp durdukça, aşkın gönlünden kan dalgaları coşup kabarmaktadır. Kan dalgaları, bir gün geliyor, görünüyor, bir gün gelmiyor, görünmüyor, fakat gönlün içindeki dalgalara gece ve gündüz sükunet yoktur.

151

İnsaf et, aşk güzel bir iştir. O'nun bozulması, güzelliğini kaybetmesi, tabiatın kötü niyetli oluşundandır. Sen, kendi şehvetine, aşk adını koymuşsun, halbuki, şehvetten kurtulup, aşka ulaşabilmek için çok uzun yollardan geçecek

152

Ben, bir dağım, sesim, sözüm, yarın sadasıdır, yarın sözüdür. Ben bir resimim, benim ressamım o güzeldir. Sen sanıyorsun ki, konuştuğum zaman ağzımdan çıkan sözler, benim sözümdür. Hayır; anahtar kilide sokulur da açılırken ses çıkarır ya, işte benim sözlerim böyledir.

153

Sevgilim, ne dersem diyeyim, senin gamın, hepsinden de beter... O gönlün zahmeti, ağrısı, tenin ateşi, hastalığı, kalbin yanışı, kavruşu, her hangi bir şey, yenildikçe azalır. Fakat senin gamın öyle değildir. Ben senin gamını ne kadar yesem, eksilmek şöyle dursun, o daha ziyade artar.

154

Gönlüm, gamınla her gün biraz daha sızlıyor, biraz daha inliyor... Sevgilim, merhametsiz kalbim, her gün benden biraz daha bıkmıyor... Gamından biz vazgeçtik, ama gamın bizden vazgeçmedi. Gerçekten de, gamın senden daha vefalı imiş.

155

Asık suratlı günde, bulutun gözü yaşlıdır. Bulutun bu ağlayışı, yaprakların, meyvelerin gülüşü içindir. Çocukların oyunları, neşeleri, gülüşmeleri de,annelerinin, babalarının çalışıp çabalamalarından, geçinmelerini sağlamak için didinip yorulmalarındandır.

156

Ey Yüsuf, senin için kurtuluş yeri; babanın evidir. Ovalar, kardeşlerinin vanı, ölümlerle, tehlikelerle doludur. Kurtla anlaş, arkadaş ol fakat, sakın hasetçilerle oturup kalkma, çünkü haset kurdu, dağlarda bulunan kurttan beterdir.

157

Ey la'l, ey akik, ey inci, ey mana denizi, ey sağlık, esenlik! Yerden, yurttan vazgeçmişsin, fakat mübarek ayağını, hakikata sağlamca basmışsın, Hakk yolundan dönmüyorsun. Ey rühlann efendisi, ey rühlara rüh katan! Ruhu da, gönlü de yaşatan aziz varlık! Geç gelmişsin, geç gelmen de kutludur, sana yaraşır.

158

Perde arkasına gizlenmiş olan o sevgilinin canına, başına and olsun ki, sevgiliyi bizden saklayan, bize göstermeyen bu perde, perde değildir; aslında yar, perde arkasında değildir, perde yırtılmıştır. Sevgili, ister perde arkasında olsun, ister perdeyi yırtıp görünsün, sen onun niyaz kapısını çal, yalvar, yakar;şunu iyi bil ki, sevgilinin kapısı, onu senin gözünden gizleyen perdelerin ar-kasındadır.Bu, Peygamberimize hitap olsa gerektir.

159

Bir kişi aklına güvenip, düşüncelere kapılarak Hakk'ı inkar ederse, onun, inkarı da Hakk'tandır, Hakk'ın yazısı iledir. Fakat inkarcının bu hakikattan haberi yoktur. Sevgiliye dedim ki: "La'l dudaklanndan bana verilecek bir şekerj var mı?" "Yok!" dedi, fakat bilmedi ki, onun "yok" demesi de bir şekerdir.

160

Ayağının bastığı toprak başlara tac olan o padişaha dedim ki: "Senin ayrılığın ölümünden beterdir. İşte şu sararmış yüzüm benim şahidimdir." Padişahım bana; "Yürü git!" dedi, "Aşk yüzünden sararmış, altına dönmüş bir yüzün şikayete ne hakkı vardır?"

161

Zahirde, batında; hayır, şer ne varsa, hepsi Allah'ın hükmünden, kaza kaderindedir. Ben gayret sarf ederim, çalışır çabalanm, fakat kaza bana d ki; "Senin elinde olmayan, senin yapamayacağın başka bir iş var. O işten ser haberin yok."

162

Senin aşkın yüzünden tehlikeye düşmüş, felakete uğramış olan bir can için, bilgisizlikleri, irfansızlıkları sebebiyle, ona acıyanlar, ağlayanlar, feryat edenler vardır. Aslında o aşık canın yüzünde, onun mutluluğundan haberdar olan binlerce belirtiler vardır, göz onu görür, fakat gerçeği anlayamaz.

163

Aşıkların meclisindeki durum başkadır. Bu aşk şarabındaki mahmurluk da başkadır... Medresede öğrendikleri o ilim başka bir iş, aşk gene başka bir iştir.

164

Bizim başımızda başka bir himmet, başka bir iş vardır. Bizim güzel sevgilimiz, başka güzellere benzemeyen bambaşka bir güzel. Allah'a yemin ederim ki, biz yalnız aşk ile de kanaat etmeyiz, aşkı da yeter bulmayız. Bizim bu sonbahardan sonra gelecek başka bir baharımız vardır.

165

Sendeki bu süzgün bakış, başka bir nurdandır. Sendeki bu tefekkür, bu düşünceler, başka bir hale, başka bir mertebeye geçişindedir. Ağız oynatarak yutkunman onun tatlılığından ise de, zevkle el çırpışın başka bir sevdadan, başka bir coşkunluktandır

166

.Bu bahar mevsimi deyil başka bir mevsimdir. Her gözdeki mahmurluk, başka bir buluşma neticesidir. Her ne kadar bütün dallar, rüzgarların tesiriyle sallanıyor, oynuyorlarsa da, aslında, her dalın kımıldanışının bir sebebi vardır.

167

Bizim bu dilden başka bir dilimiz vardır. Cehennemden, cennetten ayrı başka bir yerimiz vardır. Hür gönüller, başka bir canla dirilirler. Onların o tertemiz cevherleri başka bir madendendir.

168

Senin sesin, Sur'un üflenmesinden bir armağandır. Bu yüzdendir ki o, aşk hastası olan her gönlün kuvvetidir, gıdasıdır. Sen sesini yükselt ki, her nerede amir, her nerede memur varsa, hepsi sana karşı alçalsınlar, kul, köle olsunlar.

169

Ey dar fikirli, düşüncesi bağlanıp kalmış kişi! Senin ayağın da bağdan kurtulmuş değildir. Sen de gördün ki, hareketlerimiz, gidiş gelişlerimiz adeta bir sır! Fakat şu da bir hakikat ki, harekette bereket vardır. Hareketle, gezip dolaşmakla (yakîn) tutukluğu, manevî sıkıntı gider, insan genişler, ferahlığa kavuşur. Kaynak suyu, ırmak suyu hareket ettikleri için, durgun sulardan üs-tün tutulurlar. Akan sular çer çöpü alır götürür, üstlerinden atar, arınırlar.

170

Cihanı aydınlatan o yücelik, o güzellik, neşeye, zevke aydınlık veren gizli yüz, bugün mademki bizimle beraberdir, biz ona sım sıkı sarılalım. Dün geçti evvelki gün de geçti, bugüne bakalım. Çünkü, gün, bu gündür..

171

Sevgilimiz her ne kadar, yumuşak huylu olduğundan çok cefalar çeker, çok sıkıntılara katlanırsa da, aşıkların ağlayıp inlemeleri de hoştur. Aslında aşıkların tenleri sıtmaya yakalanmış hastalar misali tir tir titirse de, canları, gül bahçesi gibi güzel kokular yayarak güler.

172

Gönül, işrete oturunca, seni yad etti de saki olan kadehi aldı, yere attı, kırdı. Sonra perişan bir halde coştı, dışarıya fırladı. O ne kendini kaybetmiş mest bir halde idi, ne de akli başında uyanık bir halde idi... Etrafa; "O delirdi, divane oldu." diye bir ses yayıldı.

173

Ey benim gönlümün içinde oturan! Gel, gönülde oturma vakti, geldi. Ey tövbe bozan! Gel tövbeyi bozma zamanı geldi. Ey böyle güzel, hoş renge giren, gül renkli şarap! Gel, gül gibi elden ele gezmek vakti geldi.

174

Bensiz, bizsiz olduğu halde hoş olanın, benlikten kurtulduğu için mutlu olanın kulu, kölesiyim. Şikayet etmeden, kimseye yük olmadan, kendi acıları başbaşa kalarak yalnızlıktan hoşlanan kişinin gamı ile arkadaşım. Sevgilinin vefakarlığı ne kadar hoştur? Onun vefalarında da ne zevkler vardır?" diye sordular, onlara dedim ki: "Onun vefalarından haberim yok, bence onun nazları, cefaları hoştur.

175

Gönül, bizi bıraktı da, kalktı, bensiz, bizsiz olduğu halde hoş olanın, benlikten kurtulduğu için mutluluğu elde eden birinin yanına gitti. Aslında gam hoş bir şey değildir. Fakat, sevgilinin verdiği ızdıraplar, gamlar çok tatlıdır, çok hoştur. Sevgili, can almak istiyor. Ben, istediğini hemen yerine getirmeyeceğim. Canımı bir kaç gün vermeyeceğim. Fakat sevgilinin uğruna canın, can vermenin ne önemi var? Asıl önemli olan, hoş olan şey, onun istediğidir, edasıdır.

176

Sevgilinin yalnız gülüşü, yüzü güzel değildir, onun öfkesi de, hiddeti de, katı yürekliliği de, kini de, sinsiliği de güzeldir... Benden başımı istedi. Versem de, vermesem de bu önemli bir şey değil! Sevgilinin uğruna başımın ne yeri! vardır? Yalnız onun isteyiş tarzı, edası pek güzeldir, pek hoştur.

177

Sen cansın, sen cihansın. Cihan, ancak seninle hoştur. Sen beni yaralasan mızrağının tenimde açtığı yara, senin açtığın yara olduğundan benim için bir lütuf olur. Avucuna aldığın bir toprak parçası bile, bir kimya madenidir Hulasa; hoş olmayan her Şey, seninle hoştur, güzeldir.

178

Su yeryüzü, cansız, akli fikri yok sanmayasın diye tavşan uykusuna yatmış uyur gibi görünüyor, halbuki, o uyanıktır, canlıdır, o da senin gibi kendi hayatını yaşamakıa, Hakk'ın kendisine verdiği vazifeleri yapmaktadır. Görmez misin? Ocahta ateş üstünde kaynayan tencerenin ağzına binlerce köpük yükselir durur. O köpükleri gören halk tencerenin kaynadığını anlar. Şu yeryüzünün kalbinden fışkırıp çıkan çeşitli renkli çiçekler, sayısız bitkiler, ağaçlar neyi ifade eder?

179

Kendi kusurunu gören, kendi benliğini yok etmeye uğraşan her dervişi, hayal peşinde koşuyor sanma! O hoş gidişlinin otağının bulunduğu yer, varlıktan da, mekandan da ve bütün alemden de ileridir.

180

Dediler ki: "Bağa gel, bahçeye gel, orada eğlence var, zevk var, ferahlık vardır. Orada ne gezme, dolaşma, yorgunluğu var, ne de kuzgun sesi... Halbuki, benim gönlümün içinde, boyaları çok güzel kullanan büyük bir ressam var ki, çiçeklerin, bağların, asmaların rengini çok hoş bir Şekilde boya-maktadır. O, öyle eşsiz bir sanatkardır ki, bir kuzgunun kanadında bile yüzlerce bağ ve bahçelerin rengi vardır.

181

O nedir ki, semalara Őeref ondandır? O nedir ki, o gidince değerli bir Şeyin oradan eksildiği belli olur? Meclis bozulur, neşesi kalmaz? Semalarda duyulan manevî zevkin, rühanî Őevkin neyden, defden olmadığı anlaşılısın diye, gizlice gelir, gizlice gider.

182

Kadehinin nakışları aşk olan bir Őarapla mest olmuşum. Öyle bir at üstündeyim ki onun ağzına aşk gemi vurulmuştur. Benim ay yüzlü sevgilimin aşkı az bulunur aşklardan değildir. O çok büyük bir aşktır. Fakat, ben aşka köle olanın değil de, aşkı kendisine köle yapanın kulu, kölesi olmuşum.

183

Aşk geldi, tövbeyi bir şişe gibi kırdı. şişe kırıldıktan sonra, onu kim eski haline getirir? Kim onarabilir? Kınđı eski haline getirecek, onaracak biri varsa, yine aşktır, aşkın tövbe şişesini kınp onarmasından nasıl kurtulabiliriz, nerelere kaçmamız gerek?

184

Ayrılık, her ne kadar ümidin belini kırsa, ızdıraplar, cefalar isteklerin. emellerin ellerini bağlasa da, Allah sevgisi ile mest olan aşkın gönlü, ümitsizliğe düşmez, Hakk'tan ümidini kesmez. İnsanlar, gayret ettiklerine muhakkaki ulaşırlar, her ne süretle olursa olsun, kapalı bir kapıyı, himmetle açarlar.

185

Sevgili kucağında, aşk Şarabı elinde, kendini kaybetmiş bir halde, elest n,ecSen çıktı geldi... Ben, aşk Őarabmm sütünü iğerken. akıl bana; Ey aşkatapan,afiyetolsun."diyordu.

186

Su toprak bedenim, gönlün kadehidir. Pişkin ve olgun fikrim de, gönlün henüz olmamış ham Őarabıdır. Şu zavallı bilgi kınntılarımızın hepsı gonul tuzağının yemidir, buğdayıdır. Bu sözleri ben söyledim sanma, bu sozler go-nülden gelmektedir.

187

Derler ki: "Bilgiler, fenler, hünerler sahibi Akl-ı Küldür. Şu baş aşağı göğe sermaye veren, onu kuran, onu döndüren, şaşmaz kanunlarla onu idare eden Akl-ı Küldür. O aklın ki akli vardır. o, Akl-ı Külden bir cüz'dür. Eğer, akıldan akıl giderse, işte böyle akıl, o vakit Akl-ı Küldür."

188

Aşkta, her ne kadar evlilik içinde evlilik varsa da asıl evlilik, o evlilikten daha evveldir, daha eskidir... Yokluk evi olan Şu dünyada, bir çok varlar, varlıklar görünmektedir. Halbuki gözlerimizi iyice oğuşturur da bakarsak, çoğu yoktur, yok! Dünya, var gibi görünen bir yokluktur.

189

0 mest dilber, ansızın kapımdan içeri girdi. Elinde bulunan, la'l renkli şarap kadehinden içerek oturdu. Onun güzel saçlarını görmekten, onları tutup, hayranlıkla okşamaktan ötürü yüzüm bütün göz kesildi, gözlerim de, bakışlarım da, bütün el oldu.

190

0 mest dilber, her gün yeniden yeniye, yeni güzel bir sîma ile gelir. İnsanın aklını, fikrini bozan fitnelerle, fesatlarla dolu bir kadehi elinde tutarak bana gösterir... Ben ne yapayım? Eğer o kadehi alsam akıl testisi kırılacak, aklım başımdan gidecek; almasam, bilmem ki, o güzelin elinden nasıl kurtulurum?

191

Sarhoş bir halde, o güzel ayaklar sultanın harem dairesinde yürür dururdu. 0 nazik eller gülbahçesinde güller devşirir, desteler yapardı. Ecel tuzağı ağızını açıp kapayınca o eller kesildi, o ayaklar kırıldı.

192

Sevgilimizi sevindiren, her canın başı, daima neşelidir, gönlü daima güler... Öyle bir güzellik, öyle bir lütuf cana göre değildir, cana nisbet edilemez. canda olamaz. Yavaş söyleyeyim, bunlar olsa olsa canandadır.

193

Senin heveslerinin, isteklerinin üzümü bitmiş, sarhoş gibi asmanın dallarına yapışmış, sallanıp durmada. Eğlence dalı, bir oğula gebe kalmışsa, o eğlenenlerin, zevke dalanların göz bebeği olur.

194

Bütün arzulardan, isteklerden vazgeçebilirim, üstüne düştüğüm her şey-den, herkesten kopabilirim. Ancak canımıza can olan aziz varlıktan imkanı yok ayırlamam. Birinden ayrılan kayan herkes, senin için ayrılır. Fakat senden bir an bile kim ayrılabilir? Buna imkan var mı?

195

Ne seninle rahat, düzenli bir şekilde bir an bile oturabiliyorum, ne de sensiz bir an yaşamama imkan var. Düşünce, bu hadiseden başı döndü, ser-semleştı. Hayır, bu hadise değildir, dermanı olmayan bir derttir.

196

Senin sevgi gamının diyarında sabır ferman, emir dinlemez. Göz senin için yaş döküyor, onda sabra karşı mahrumiyet vardır. Gönül de, senin dermanı olmayan dertlerini çekmektedir. Ben şikayetçi değilim, seni çok sevdiğim için bunların hepsine razıyım. Bu sözleri sadece dilim söylemiyor. Bu sözleri gönlüm söylüyor, bu sözler candandır.

197

Geceye dedim ki: "Seni aydınlatan ay'ı seviyorsan, ona imanın varsa, bu çabucak geçüp gitmen ona vefasızlıktır, sevgi noksanlığıdır. Gece, yüzünü bana dönerek şöyle bir özür beyan etti: "Bizim ne günahımız var? Aşkın sonu yok ki."

198

Geri gel, sevgili sözünde durmaktadır. Yüz defa olduğu gibi yine de senin sevginden vazgeçmedi. Senin bir tek canın olduğu halde sevgide vefalısın. Ya o canın, canının canı nasıl olur, ne yapar?

199

Bu gece, o sonsuz devlet gecesidir, saadet gecesidir. Bu gece, gece değildir, Allah'ı arayanların düğün günüdür. 0 güzel varlık, bir diyenlere, tevhid ehline eş olmuştur. Bu gece, güzel yüzlülerin yüzlerini örten, gizleyen bir duvak olmuştur.

200

Yol ne kadar uzun, sonsuzsa da, sen o Hakk yoluna ayağını bas. Çünkü o yola uzaktan bakmak, insan olmayanların işidir... Bu yolu gönül diriliğinden elde et! Zira, gönül diriliği insanın, ten diriliği ise hayvanın sıfatıdır.

201

Bir ömürdür ki can benliğini terk etmiş bir kişinin kulu, kölesi olmuştur. Bu yüzdendir ki, dünyada bulunan erkekler de, kadınlar da onu parmakla gösteriyorlar. Candan, cihandan vazgeçmek zor değildir. Sevgilim asıl zor olan şey senin mahallenden kalkıp gitmek, senden uzak düşmektir.

202

İnsaf et, bu kadar gönül kıran, o acı sözler, bu güzel ağıza hiç yakışır mı? Şu var ki, sevgilinin o latif, o tatlı dudaklarından hiçbir zaman acı söz çıkmaz. Fakat onun gönül kıran acı sözler söylemesi, benim kendi acı bahtındandır.

203

Artık bildim ki, aşk benden ayrılmaz, bana bağlanıp kalmıştır. Onun örtülmüş saçları benim elimdedir. Dün, her ne kadar ben kadehin sarhoşu idiysem de, bugün öyleyim ki, kadeh benim sarhoşumdur.

204

Sevgilimin bana karşı olan ahdinde, vefasında, gösterdiği ilgisizlikten otürü, gece ve gündüz gözlerimden kanlı yaşlar dökmek adetim oldu, o bir "aşka sevgili, benden vazgeçmiş, rahat rahat oturuyor. Ben ise, aptallar gibi oturmuşum; o, benim sevgilimdir deyip duruyorum.

205

Dedim ki: "Gönlüm benim aletimdir, edevatımdır. Rebab gibi benimle aynı seste, aynı terennümdedir." Ben bu gönlümü, kendime dost sanıyordum, meğer, bu gönlüm, başka birinin dostu imiş, haberim yok.

206

Sevgilim, senin sayende gönlüm güllerle, yaseminlerle dolu. Senin lutfuna, ihsanına nail olmuş benim gibi kim var? Candan ve cihandan vaz geçmek zor değildir, asıl zor olan şey, senin mahallenden ayrılmak, senden uzak düşmektir.

207

Tenimin her cüz'ünde sevgilimin bir belirtisi vardır. Vücüdümün her parçası sevgilimin bir dili gibidir. Ben sanki bir çeng olmuşum da onun güzel göğsüne dayanmışım. Bendeki bu inleyiş, bu feryad sevgilimin parmaklarındandır.

208

Ayağının bastığı toprak, canımın saadetidir. Toprak, onun ayakları altında çiğnendiği için baştan başa gül olmuştur. Yasemin olmuştur. Sevgilim, ayağını bastığın yerler sana meyveler verir, çiçekler, çimenler bitirir. O ayağını bastığın topraktan, yüz nasıl kaldırılabilir?

209

Kavuşma, buluşma zamanında güzel yüzü, benim gülen bir gülümdür. Ayrılık anında, hayali benim gönlümdür, imanımdır. Gönül benimle, ben de gönülle hep kavga ediyoruz, bir türlü barışmıyoruz. Her birimiz, "O güzel senin değil, benimdir." diyoruz.

210

Güzelliğin, sevimliliğin sultanı benim o düzgün endamlı ay yüzlümdür. Şu deli gönlüm, onun aşk zincirine vurulmuştur... Ben o ay yüzlümün kapı-sının toprağını gönül kanıyla sulamaktayım. Halbuki onun kapısının toprağı, kanımdan daha kıymetlidir, daha değerlidir.

211

Sevgilim, senin yüzünün güneşi göklere sığmaz. Çünkü güzelliğin, dille anlatılacak bir güzellik değil. O bambaşka bir güzellik... Senin aşkın, cana, cihana sığmazken, şaşılacak bir şeydir ki, geldi, benim içime, benim gönlüme sığıdı, gönlümü kendine yer edindi.

212

Yerde ve havada olan her zerreye iyi bak ki onlar da bizim gibi bir kudretin meftunu ve mecnûnudur. Neşeli, neşesiz; iyi, kötü her zerre, eşsiz bir gönlünü kaptırmış, dönüp durmaktadır.

213

Sevgili zariftir, naziktir; günahı budur. Güzeldir, latîfdir, hoştur; günahı budur. Acaba hangi ayıbını gördüler de ondan kaçıyorlar?... Onun ayıbı yoktur, afiftir; günahı budur.

214

Eğer sevgiliye kavuştunsa, bağlı, bahçeli cennet budur. Eğer ayrı düş-tünse cehennem, ateş budur. Aşk kadimdir, ondan önce hiçbir şey yoktur. Fakat aşk, cihanda örtülmüş, bir sır olarak kalmıştır. Ne gariptir ki, örtülü olan kendini örteni meydana çıkıyor, aşk Allah'ı buluyor; oyun, şaka işte budur.

215

Benim yaşadığım müddetçe sanatım, işim, gücüm budur. Avcılığım, avlanmam, avım budur. Günüm, zamanım budur. Rahatım, kararım, gam ortağım budur.

216

Ey gönül, bir sen varsın, bir de O'nun derdi var. O'nun dertlisi olmak ne hoştur. O'nun derdi, senin dermanındır. Bu sebeple O'nun verdiği, ızdırabı, çek, sakın şikayet etme, sızlanma. O'nun takdiri, onun femanı, budur. Maddî arzularını ayak altına alırsan, o zaman, nefsin köpeğini öldürürsün ki asıl kurban da budur.

217

Gözümden uzaksın, bakış ve görüşüm sana varamıyor. Sebebi şu: Bizim gözlerimiz hala süreti görmekte, renk ve şekil üzerinde durmaktadır. Senin vüzünü görmeye, cemalini müşahede etmeye ehliyeti, kabiliyeti yoktur. Fakat böyle olmakla beraber gönül senden kendini nasıl çeksin? Sen cansın, can da tatlıdır.

218

Ölümde, adalet ve din ehline bir başka hayat vardır. Ölümünden, temiz ruhlara huzür ve sükün gelir. Ölüm, Hakk'a kavuşmadır. Cefa etmek, kin gütmek değildir. Fakat, ölmeyen bir kimse, öleceğim diye, boyuna ölür durur. Zaten en büyük dert de budur.

" Bu ruba'î; "Ölmeden evvel ölünüz." hadîsinin yardımı ile demanalandırılabilir."

219

Sözün altın gibi değerli olsa, işlediğin işler kötü ise, kimsenin yanında bir pul bile etmezsin. Değeri sırtındaki eyerden aşağı olan bir ata nasıl güvenir de yola sürersin?

220

Bizim güneşimiz, yıldızlarımız, dolunayımız O'dur. Bostanımız, gül bahçemiz, sarayımız, baş köşemiz O'dur. Kiblemiz, orucumuz, sabrımız O'dur. Bayramımız O, Ramazanımız O, Kadir gecemiz O, her şeyimiz O'dur.

221

İşle güçle dolu olan bu gönül, onun mektebindendir. Bugün ki ben aşk hastasıyım, bu hastalık, onun verdiği hararettendir. Hekimin bana emrettiği her şeyden perhiz ederim, sakınırım. Ancak onun güzel dudaklarının şarabından ve şekerinden asla perhiz edemem.

222

Her nereye başımı koysam, secde edilen ancak O'dur. Altı cihette ve altı cihetten dışarda mabud ancak O'dur. Bağ, gül, bülbül, güzel hepsi birer bahanedir. Bunların hepsinden maksat, bütün O'dur.

223

Senin başını kesen, seni öldüren aslında sana iyilik eden, seni gamdan, ız-dırıptan kurtaran bir kişidir. Başına taç koyan kişi ise, seni aldatan, senin iyi huylarını, tevazuunu, insanlığını çalıp çırpandır... Sana yük veren, meta veren, dünyalık veren, senin yükün olmaktadır. Senin gerçek dostun, seni, senden alan kişidir.

" Bu ruba'iyi daha iyi anlamak ve zevkine varmak için, Hallac-ı Mansur hazretlerinin "Gerçekten de benim öldürülmemde hayat vardır." sözünü hatırlamamız iyi olur."

224

Gönlümün içi de, dışı da O'dur. Bedenim de, can da, damar da, kan da bütün O'dur. Artık böyle bir yere imansızlık ve iman nasıl sığar? Bu halde, nasıl olur da benim varlığım kalır? Ben artık yokum, bütün varlığım 0 olmuştur.

225

Ey özden, içten haberi olmayan, dış görünüşe aldanan, madde ile gurura kapılan, aklını başına al! Senin rûhunda, gönlünün içinde bir dost var. Duygu senin teninin özüdür, duygunun özü ise, senin canındır. Fakat, tenden, duygu-dan ve candan öteye geçersen her şeyin yalnız 0 olduğunu anlarsın.

226

Eğer, sevgili, benim derimi yırtar, parçalarsa feryad etmem, ağlamam;"Bu dert ondandır." demem, bu derdi sevgiliden bilmem. Aslında herkes, bize düşmandır, dostumuz yalnız Allah'tır. Dosttan düşmanlara şikayette bulunmak, hoş bir şey değildir.

227

Sevgilinin yakın dostluğundan ötürü, mutluluğumdan kabıma sığamıyorum. Çünkü gönül verdiğim sultan eşsizdir, pek güzeldir. Hiçbir sevgili, asla, aşkın istediği, özlediği gibi davranarak hayat süremez. Fakat aşğın emelince hayat süren,uyan sevgili ancak O'dur.

228

Aşk geldi; derimin, damarlarımın içinde akan kan oldu. Beni, benden boşaltarak dost ile doldurdu. Vücudumun her tarafını, bütün zerrelerini dost kapladı. Benden, bana ancak ad kaldı ve arta kalan hep 0 oldu.

229

Aşkla beraber ol, birlikte yaşa! Çünkü aşk, canın cevheri, özü, mayasıdır. Gelip geçici sevdaların peşinde koşma, ebediyyen senin olarak dostu ara! Canıma dert olana, gam olana, can diye seslenme! Eğer 0, senin ekmeğın bile olsa, onu kendine haram say!

230

Sen bu kıymetli cihanın en kıymetli, en değerli bir madenisin. Herkesin peşinde koştuğu şu dünya, sana nisbetle bir yarım arpadır. Cihanın aslı, temeli sensin, cihan senin yüzünden yaratılmıştır, senden hayat bulmuştur. Alemi, meş'aleler, mumlar kaplasa, aydınlatsa, çakmak olmayınca, bunların hepsi de bir rüzgarın esmesiyle söner.

231

Dost, visal dudağın benden esirgiyor, gönlümü cefalarla, acı sözlerle kın-yor. Bundan sonra ben ve gönül kırıklığı, her ikimiz birlikte dostun kapısındaız. Çünkü dost, kırık gönlü seviyor, kendine dost ediniyor.

"Burada kalbi kırıkların yanındayım." hadisine işaret var.

232

Ey dost, senin adını anmak, güzel yüzünü görmeye, seyretmeye engel olmaktadır. Yüzünün nûru, yanağının şımşegi latif çehreni perdelemektedir. Dudaklarını tahayyül edince, dudaklarından mahrum kalıyorum. Bu yüzdendir ki, dille, dudakla, dudaklarının güzelliğini söylemek, onları hayal etmek, dudaklarına perde olmuştur.

"Bu ruba'ide, gönül gözü ile, baş gözünün ifade edilmektedir."

233

Dostun varlığının, sana açılıp aydınlanmasını istiyorsan özün içine gir, de-riden vazgeç! Dost, öyle bir zattır ki, etrafında kat kat perdeler var. 0, kendi varlığına gark olmuş, iki cihan da onda gark olmuştur.

234

Ey can! Senin gönlünden, benim gönlüme bir yol vardır. Benim gönlüm, o yolu araştırmak hususunda uyanıktır. Çünkü gönlüm, berrak, duru su gibi hoştur. Berrak, duru, saf su ise aya ayna tutar.

" Burada saf, lekesiz, temiz gönülde Hakk'ın tecellîsi belirtilmektedir."

235

Padişahın çadırına girip, onun huzuruna çıkmak mutluluğuna eren kişi, bu saadete ancak padişahın lütfu ile, keremiyle, ihsanıyla ulaşır. Her çeşit kendinden geçişte, sen şaha ulaşabilir misin? Buna imkan var mı? Her kendinden geçişin ötesinde Hakk'a varmak için daha binlerce yol vardır.

236

Hakikata vakıf olan, bu yolu tanıyan her aziz can, bilir ki, başa ne gelirse gelsin hep ondan gelmektedir. Onun takdir tezgahından çıkmaktadır. Dünyadan ve hadiselerden niçin şikayet ediyor ve dünyayı suçluyorsun? Bu dünya kendi dönmesinden sorumlu değildir, günahı yoktur.

237

Herhangi bir süret, herhangi bir güzel gelir, görünürse, ondan daha güzelinin de bulunmasına imkan vardır. Şu halde, mademki ondan daha iyisi vardır, bu karşıma çıkana gönül vermem doğru değildir, o benim sevgilim olamaz. Sen gönülden bütün süretleri, fanî güzellerin hayallerini sür çıkar, çı-kar ki, o süretsizin süreti o güzeller güzeli gönül evine gelsin.

238

"Nasılsın?" diye sordun, nasıl olacak; kulun bildiğin gibidir. Sevdan başında, elim de şakağımdadır. Başımda bir şey dönüp dolaşıyor. Beni düşündürenin, meşgul edenin adını söyleyemiyorum. Fakat o çok hoş, çok tatlı birisidir.

239

Bize hep hatalar yapma, günahlar işleme yazısı yazılmış. Bizim aşkta adımız kötüye çıkmış, aşk rüsvaylığı, divanelik, sarhoşluk hepsi de bizde toplanmış. Ey dost! Mademki zamaneden, yaşayıştan maksat sensin, şu halde şikayete yer yoktur. Mademki sen varsın, her şey vardır.

240

İnle, inle ki bu iniltiyi işiten bir komşun vardır. Bu komşu sana şahdamarından daha yakın olan birisidir. Inle, inle ki, çocuğun inlemesi, ağlaması, süt annesinin sevgisini uyandırır. Her ne kadar, rüh çocuğunu terbiye eden büyük terbiyeci, kendi re'yindedir, seni dinlemez gibi davranırsa da, seni sevdiği için, sana zararlı olacak istekleri yerine getirmese de, sen yine inle, ağla, çünkü ağlamak, aşkı besler, ona sermaye olur.

241

Bunalmış, daralmış gönlümdeki şu fitne nedendir? Aşkın belini büken, onu çenge çeviren bu aşk nereden geliyor? Bu hasta gönül, bedenimde gece gündüz benim ile onun yüzünden cenk ve cıdal dedir, bunun sebebi nedir?

242

Sevgilim dedi ki: "Filan, ne ile diridir? Mademki ben onun canıyım, o cansız nasıl yaşar?" Ben dayanamadım, ağladım... Dedi ki: "Bu defa şaşılacak bi" şeydir? Ben ki, onun iki gözüyüm, o bensiz nasıl ağlayabildi

243

Bizim cansız sandığımız her zerre, her varlık, her hayal, uyanıklık gibidir ve uyanıklık içindedir. Bu sebeple, bizim neşelerimizden, kederlerimizden dilsiz, dudaksız bize haberler verir, bizi uyandırır. "Ey insanlar!" derler, "Hısımlarınız, akrabalarınız arasında ne diye yabancı gibi duruyorsunuz? Ne diye birbirinizi sevmiyorsunuz? Neden birbirlerinizle anlaşamıyorsunuz! Birlik ve varlık aleminden haberi olanlardan habersiz yaşamak kötü bir iştir kötü bir haldir.

"Ruba'ide atomların uyanıklığından bahsediliyor. Bütün kainatın bir birlik halinde olduğunu anlatıyor."

244

Bil ki, senin için bir mağaraya benzer, o mağaranın ötesinde acayib bir çarşı vardır. Herkes, o çarşıda kendine münasib bir iş seçmiş ve bir yar tutmuştur. Bu yar görünmez, gizli, anlaşılmaz bir yarıdır.

245

Alemde senden daha güzel bir yar, senin yüzünü görmekten daha güzel» bir iş olur mu? Haşa olmaz! İki cihanda da, güzelim, yarım olman bana yeter.! Ben senden başkasını istemem. Esasen, her nerede bir güzel varsa, bir güzelliği görülüyorsa, onların hepsinde senin güzelliğin görülmede, hepsinde senin nü run parlamaktadır.

246

Gönlümde, perileri bile kıskandıran bir güzel mevcutken, bu dünyada, benim gibi neşeli ve mutlu kim vardır? Allah'a and olsun ki, ben neşe olma-dan yaşayamam. Ben gam denen bir şey varmış diye işitiyorum, fakat onun ne olduğunu bilmiyorum.

247

Güzel yüzü perileri bile kıskandıran o, bir seher vakti, ansızın geldi. Benim yanan yakılan harap gönlüme baktı. Acılarına dayanamadı da ağlamaya başladı. Ben de ağlıyordum. Sabah oluncaya kadar her ikimiz de ağlaştık. Sonunda, sabah geldi, her ikimizi de ağlarken görüp; "Acaba bu ikisinden hangisi aşık?" diye sordu.

248

Gözümün biri ayrılık gününden ötürü ağlıyordu. Öteki gözüm, ona;"Neden ağlıyorsun?" diye sordu. Ayrılık günü bitip de sevgiliye kavuşunca, ağlamayan gözüme dedim ki: "Sen mademki ayrılık günü ağlamadın, şimdi sevgiliye bakmaman gerekir."

249

Dün dam kıyısından bize bakan, ya bir meleğin canı, yahut da bir perinin ruhu idi... Onun güzel yüzünü görmeden yaşayan kişi, ölü bir kişidir. Onsuz bir şeyden haberdar, hiç bir şeyden haberi olmamaktan ileri gelir.

250

Gözüm, senin yüzünü gördüğüm günden beri, bir an bile geçmedi ki, ayrılık gamıyla kan ağlamasın. Sensiz elime bir kadeh alırsam bana zehir olsun;Sensiz yaşamaklığım gerekse, bana bu yaşamak ölüm olsun.

251

Sevgiliye; "Gel!" dedim. O öfke ile bana baktı. Ben; "Bu öfkeli bakışın, gönülden değildir, bu bir hiledir! Benden ne diye kaçyorsun, burada kaçtığın bir şey mi var?" dedim. Sen aşk yolunda ölmüş bir varlıksın. Bir ölüde utanma duygusu, şundan bundan arlanma duygusu olur mu?

252

Senin varlığın, benliğın, seninle beraber oldukça, emin olarak rahatça oturma, zira senden putperestlik gitmemiştir. Hala benlik putuna tapmadasın. Farzedelim ki, şüphe putunu kırdın, turalım ki zan putunu akıl baltası ile parçaladın, böylece zandan, şüpheden kurtulma başarısına ulaşınca, bu defa kendine güvenme sana put oldu kaldı.

253

Ney'e dedim ki: Senin canını kim yaktı, kim zulmetti? Kimden feryad ediyorsun? Dilsiz olduğun halde, bu inlemenin, bu ağlamanın, bu şikayetinin, sızlanmanın sebebi nedir? Ney bana dedi ki: "Beni bir şeker dudaklıdan kestiler, ayırdılar. Ondan ötürüdür ki inlemek ve feryad etmeksizin yaşamayı ben bilmem."

254

Ey beden eşeği, haberin var mı? Senin sırtında kim var? Sırtında eşsiz, benzeri bulunmayan bir peri var. Bu yüzden sen yere değil, gökyüzünün başına, arşa ayak bas... Öyle birisini taşıyorsun ki, güneş bile bütün ömrünce, bir defa bile onun yüzüne bakmaya cesaret edemedi.

255

Ey can, haberin var mı; sevgilin kimdir? Ey gönül, haberin var mı; senin misafirin kimdir? Ey ten! Sen her türlü hile ile bir kaçamak yolu arıyorsun. Halbuki, o sevgili seni çekiyor. Bak, gör ki, seni arayan kimdir?

256

Ey aşk hastası gönül! Kendine gel, cesür ol. Bugün yiğitlik gösterecek bir gündür. Ben senin aşkına bağlıyım. Yabancı gibi durmanın yeri değildir. Aklın tedbirine, tasarrufuna giren her şeyi bırak, şimdi coşkunluk, divanelik zamanıdır.

257

Varlığa da, yokluğa da yabancılığım vardır. Ne varlığa seviniyorum, ne de yokluğu istiyorum. Fakat her ikisinden de el çekmek insanlık, mertlik, değildir. Gönlümde öyle acayip, şaşılacak var ki, deli olduğum için çıldırmıyorum. Eğer aklım olsaydı, gönlümdeki acayip şeylerden muhakkak çıldırırdım.

258

Aklın sermayesi, divaneliğin sırrıdır. Aşkın divanesi ise, dünyanın en akıllı, en derin düşünceli adamıdır. Bir kimse, ızdırap ve dert yolundan giderek, gönül sırlarına aşına olursa, gönülle tanışır, onun kendinden haberi olmaz, hatta kendine karşı binlerce yabancılığı vardır.

259

Hakk yolunda giden erenlere, ayak olmayan baş eksik olsun. O gönül ki, candan o sevdaya dalıp gark olmaz, yok olsun... Dediler ki: "Aşıkla maşukun arasına bir kıl bile sığmaz." Bu sebeptir ki, ben bir kıl kesildiğim halde oraya sığamadım.

260

Ey akıl, var git, burada hep aşıklar var. Tek akıllı bile yok. Sen kıl kesil-1 sen, yine burada sığacak yer bulamazsın. Gündüz oldu. Gündüz yakılan her' ışık, uyandırılan her akıl mumu, aşk güneşi karşısında hiç bir işe yaramaz, rezil, rüsva olur.

261

Bu aşk, bir padişaktır, sancağı görünmez. Bu Hakk'ın Kur'an'ıdır, ayetleri, esrarı gizlidir. Her aşık, aşk avcısından bir ok yemiştir. Kan ağlar, kan yutar, fakat yarası görülmez.

262

Ab-ı hayat, bizdeki ilahî emanet, su ve topraktan yaratılmış olan balçık ten içinde gizlenmiştir. Bu yüzden görünmemektedir. Nefis de gönlün kapısına mühür vurmuş, sevgiyi hapsedmiştir. Sen, o mührü kopar ve sevgiyi kurtar. Kimden korkuyorsun, utanıyorsun? Sen, gönlünü kurtar, onun görünmeyen yoluna düş, gerçek sevgiliyi bul!

263

Dünyada hiç kimse yoktur ki bir hevesle, deli divane olmasın! Hiç kimse yoktur ki, başında bir sevda bulunmasın. Şevk, istek uyandıran o zevkin ipucu meydanda, sezilmekte, ama, kendi görünmez, gizlidir.

264

Bu bizim sarhoşluğumuz, kırmızı şaraptan değildir. Bizim şarabımız, aşk kadehinden başka yerde bulunmaz. Sen, benim şarabımı dökmek için geldin. Fakat ben, görünmez bir şarabın sarhoşuyum, bu sebeple benim şarabımı görüp dökemezsin.

265

Can kuşunun hep yükseğe doğru uçmaya meyli yoktur. Çünkü onun altı yöne de kanat çırparak uçuşmasında, yükselmesinde bir mahzur, bir güçlük yoktur. "Ya onu bulmak için hangi yöne uçsun?" diyorsun. Hayır, kendisi nereye uçsun, orada 0 yok mudur?

266

De ki: "Gece oluncaya kadar, bizim gündüzümüze gece yoktur. Çünkü, bizim gündüzümüzün güneşi, aşktır. Aşk mezhebinde aşka yol bulunamaz. Aşk, öyle bir engin denizdir ki, ne kenarı, ne de ucu bucağı vardır. Aşıklar, o denize dalmışlar, batmışlar da onların inlemesi, feryadı; "Ya Rabb!" demeleri duyulmaz.

267

Ah etsem, ah buna yetmez; onun lütfuna karşı bir şey yapmış olmam, onun uğrunda toprak olsam, yerlere serilsem; bu hali sultanım yeter bulmaz. Bütün gece, gölge gibi, her yana secdeler etsem; neden gizleyeyim; ay yüzlüm, bunu da yeter bulmaz. '

268

Büyük kişinin küçülmesi, alçak gönüllü olması küçüklük değildir. Şüphe yok ki, küçülmek, çocukluk etmek, çocuk gibi olmak, kemalden gelir, olgunluk alametidir. Bir baba, çocuk gibi konuşursa, akıllı kişi bilir ki, o baba, çocuk gibi konuşuyor ama, çocuk değildir.

269

Ruh gibi hafif ve latif olmayan kişi, aşık değildir. Geceleri, yıldız gibi ayın etrafında dönüp dolaşmayan aşık olamaz. Bu sözü benden duy; bu söz boş değil: Rüzgar esmedikçe, sancağın dalgalanmasına imkan yoktur.

270

Güzeller içinde, sevgilim gibi bir güzel yoktur. Onun cihan gibi, yok olması, sonu yoktur. Şaşkın bir çene çalar, lüzümsüz sözler söylerse, ona de ki: "Sen ne dersen de, sevgilimin, bundan daha güzel olmasına imkan yoktur."

271

Cihanda, senin huyundan daha güzel bir huy olamaz. Dünyada hiç bir gönül yoktur ki, senin mahallende oturup kalmasın, kendisini sana adamasın. Baş kılı da nedir ki? Dünyada bulunan bütün insanların başlarını düşünüyorum. Şöyle bir bakıyorum ki, onların hepsi de, senin başındaki saçın bir kılına feda olup gitmiş.

272

Ey gece! Ben senin şarabınla kendimden geçmiyorum. Uykusuzluğum da manasız, boş yere değildir. Uykum, gökyüzüne dönmüş, göklere uçup gitmiştir. Çünkü onu, bu kirli dünyada, suçlarla, günahlarla dolu bu aşığı yerde çok aradım, bulamadım.

273

Azlık, çokluk, zenginlik, yoksulluk, bağlarından kurtulmuş olan kişi, rahattır, mutludur. Böyle bir kişi dünyaya da aldırış etmez, dünya halkının gamına da. Kendi ile de onun zerre kadar yakınlığı kalmamıştır. Onun zerre kadar varlığı ve benliği de yoktur. O Allah'tan başka her şeyden

274

Ey can, ey cihan! Her şey gelip geçicidir. Kadim olan aşktan başka, ne güzel vardır, ne de sakî. Aşık, yokluk Kabe'sini tavaf etmektedir. Aslında, aşık Kabeye mensubdur, Kabe'dendir. Hatta kendisi Kabe'den başka yerden değildir.

275

Ey sevgili, dünyada senin gibi temiz bir varlık yoktur. Senin gibi bir güzel, bir latif, çevik ve canlı bir dilber bulunamaz. Aşk yolunda bu çeşit ayıplamalar, kınamalar çok olur ve olacaktır. Sen bizimle nasılsın? Dostsun ya bu bize yeter. Bundan başka bizim için korku yoktur.

276

Aşk yolunda bir sır vardır, fakat bir dava, bir yorum yoktur. Çünkü aşkın manadan başka vasfı yoktur. Gerçekten de, aşık fetvaya cevap vermez, bu mesele, yokluk meselesidir, varlık meselesi değildir.

277

Sende bir şey vardır ki, o şey sensiz onu arar. Senin toprağının içinde bir inci vardır ki, o inci, onun madenindedir. Ata o binmiş, top onun çevgeninin önünde. O onundur, o onundur, o ancak onundur.

278

Ey şaşırılmış gönül! Dosta, candan giden bir yol vardır. Ey yolunu kay-betmiş kişi! Dosta apaçık da, gizli de bir yol vardır. Eğer altı taraftan da senin yolunu keserler, kapatırlarsa da, korkma! Çünkü senin gönlünün derinliklerinden sevgiliye giden gizli bir yol vardır.

279

İmansızlık ve iman cihanından dışarda bir yer vardır. Orası her genç ve toy kişinin, her güzelin yeri değildir. Öyle eşsiz bir yere, bir makama ulaşmak isteyen kişinin, can şükranesi olarak can vermesi, gönül bağışlaması lazımdır.

280

İmansızlıktan ve müslümanlıktan da dışarda bir ova vardır. O ovanın ortasında, bizim bir sevdamız bulunmaktadır. Arif olan kişi oraya varınca başını yere kor, secdeye varır. Çünkü orada ne kafirlik vardır, ne de müslümanlık.

281

Eğer şundan, bundan utanmak gerekiyorsa, insanların ayıplarını, kusurlarını görmemek, örtmek, yer altına gömmek lazımdır. Ayna gibi iyiyi, kötüyü olduğu gibi göstereceksen, ayna gibi katı yüzlü ve olmalıdır.

282

Sünbülde, senin güzel saçlarını kıskanmak, sitem etmek, onları azarlamak düşüncesi yoktu. Onda güzellik aleminde senin saçlarının parlaklığı da yoktu. Sünbül parlaklıktan, güzellikten, bir hayli laf etti, bir hayli kıvranıp durdu ama, senin saçlarının büklümlerini, güzelliğini elde edemedi.

283

Lutfum öyle bir cihan yarattı, öyle bir mutluluk bağışladı ki... Bütün bu şaşırtıcı şeyleri, bir nesneye yazdı. O yazdığından bu cihan denizine, bir katre damladı. Sonra sonsuz lütfun anbarından tek bir tohum şu varlık sahrasına ekti. İşte cihanda gördüğümüz güzellikler, gördüğümüz nimetler, ihsanlar hep o tohumun feyzinden meydana geldi.

284

Ey güzel yüzüne bütün dünya güzellerinin hasret oldukları güzel varlık! Ey iki hoş kaşının bütün zahidlere kible olduğu güzel! Ben, bütün beşerî sıfatlarımı üstümden attım, soyundum. Senin o güzellik ırmağına, çıplak olarak dalmak istiyorum.

285

Ey sevgili! Her gönlü uyanık kişi, senin haberlerine aşınadır, senin varlığından haberdardır. Her uyuyan kişi de, senin iyiliğine, ihsanına nail olmuş, lütfun kapında yatmış uyumuştur. Aslında, şu kainatta, görünen, görünmeyen senden başka hiç bir varlık, hiç bir şey yoktur. Fakat korkuyorum da, bu hususta fazlasını söyleyemiyorum.

286

Muvakkat bir zaman, bir iki gün tende misafir olan can ile, öyle anlaşmış, öyle kaynaşmış, dost olmuşsun ki, sana, ölümden bahsetmem yersiz ve manasız geliyor. Fakat, senin çok sevdiğin, bir türlü ayrılmak istemediğin can ise sonunda gideceği konak yerini istemektedir. Konak yeri ise ölümdür, bilhassa ölmeden evvel gelen mutlu ölümdür. Ne yazık ki, canı varacağı yere götürecek olan beden eşeği, yolun yansında, yol ortasında yattı, uyudu.

287

Sevgilim, aşkın gönlüme geldi, sonra neşeli bir halde gitti, tekrar geldi. Bu defa aşk yükünü bırakıp gitti. Giderken, ona dedim ki; "Lütfet, iki üç gün daha kal!" Hemen "Peki" dedi ve kaldı... Şimdi, galiba yerini pek beğenmiş olmalıdır ki, gitmeyi artık unuttu.

288

Aşk şarabının küpünün ağzını örttüm, bağladım, ama, kokusu çıkıp gitti, her yola, her diyara yayıldı. Onun kokusundan, aşık gönüllerin kanı ırmaklar gibi aktı, aktı, çıkıp geldiği ezel alemine doğru aktı.

289

Her tarafı gam kaplasa, bütün insanlar kederli olsalar, aşık olan, aşka sı-kıca tutunan kişi gamsızdır, kedersizdir. Zerreye bak. O zerre aşka ayak bastı da, öyle bir hale geldi ki, o zerre bir cihan oldu, iki cihanı da tuttu.10

"Şeyh Galip merhüm, bu ruba'îden ilham aldı da: "Aşıktaki keder neyler / Gam halk-ı cihanındır." dedi. Burada aşkın kudreti, insanı ne hale getirdiği

290

Akıl geldi, aşıklara öğüt vermeyi tasarladı, gitti, yola oturdu. Yol kesmeye başladı. Gelen geçen aşıklara nasihat ediyordu. Fakat, aşıkların başında nasihat kabul edecek yer bulamayınca hepsinin ayaklarını öptü, sonra başını alıp gitti.

291

Sen gönül sahibi olmadığından ötürüdür ki, gönül, senin elinden tutmadı, sevgiden nasibini alamadın, sevmek saadetine eremedin, kimseyi sevemedin. Şunu iyi bil ki, gönül kimin elinden tutarsa, o kimse, kirli arzuların çamuruna düşmez, kirlenmez. Bir defa bile, benim gülüm rengi ile, kokusu ile gönül sıfatından, gönül huyundan başka bir huy edinmedi. Benim elimde bir şey yok, ben yokluk içindeyim. Fakat bu yokluk beni her şeyi elde etme yoluna, aşlı yoluna sevk etti.

292

Gönlümün kuşu, şu yemden vazgeçti. Dünyevî istekleri bıraktı. İnsaf et de doğruyu söyle! O gerçekten de çok iyi, erkekçe hareket etti. Gönlü terk edince, benlikten kurtulunca, sevgilisi elini tuttu. Candan vazgeçince cananını buldu, onun ayaklarına kapandı.

293

Eğer, şehvetin ve nefsin havasına kapılır gidersen, ben sana haber vereyim ki, eli boş, nasipsiz gideceksin. Eğer şehvetten vazgeçersen, bu dünyaya niçin geldiğini ve nereye gideceğini apaçık görürsün.

294

Dedim ki: "Güvercin gibi avucundan uçar kurtulurum." O, bana dedi ki: "Eğer sen avucumdan uçar gidersen 'gamım' seni hafiflikle, vefasızlıkla suçlar, ayıplar." Dedim ki: "Ben senin uğrunda hor görüldüm, alçaldım, telef oldum." Dedi ki: "Benim uğrumda telef olmak, horlanmak senin için izzettir, yüceliktir, şereftir."

295

Bir kimsenin gönlünde bir gamı olup da, onu sevdiğine açabiliyorsa, açsın, söylesin! Çünkü gönülde bulunan gam, söz ile gidebilir. Fakat gönlümüzde açılan şu acayip, şu güzel gülü düşün ki, onun ne rengini gösterebiliyoruz, ne de gizli kokusunu duyurabiliyoruz.

296

Sana dilsiz, dudaksız sözler söyleyeceğim. Bütün kulaklardan gizli olan şeylerden bahsedeceğim. Sana anlatacağım bütün bu sözleri herkesin içinde söyleyeceğim, fakat, senin kulağından başka hiç bir kulak, bu sözleri duymayacak, anlamayacak.

297

"Ben Hakk'ım" diyen Hallac-ı Mansür, o sözü söylemeden önce, Hakk yoluna düşmüş, o yolun toprağını kirpiklerinin ucu ile süpürür olmuştu. O, kendi yokluğunun denizine daldı, daldı da ondan sonra "Ben Hakk'ım incisini deldi.

298

Herhangi bir kimse ile birlikte oturduğün zaman, ruhun zevk almaz gönlün huzur duymaz ve beşeriyet halinden kurtulamazsan, o kimseni! sohbetinden sakın, yoksa ermişler ve aziz varlıkların canları, haklarını sana helal etmezler.

299

Gönül kanatlarını açtın, varlık ovasına uçtun gittin. Senin gönlünün geniş alanında, sonsuzluğunda ova küçüldü, küçüldü, kayboldu, yok oldu Senin gönlüne nazaran ova nedir ki? Yedi gök bile senin gönül denizinin açılmış bir avuç gibidir.

"Hz. Ali'nin; "Sen kendini küçük bir varlık sanıyorsun, halbuki sende büyük bir alem gizlidir." sözünü hatırlatıyor. "

300

Gamından gönlüm hasta, yaralı, ağlayıp inlemedeyim. Perişan bir haldeyim, güçsüzüm, dermansızım. Senin derdinden gözlerimden kanlı gözyaşları akıyor. Senin için duyduğum kederden can vermek üzereyim. Fakat, senin gamından ayrılacağım diye daha çok gamlanıyor, daha çok ızdırıp duyuyor.

301

Göz, ayrılığımızdan ötürü çokça gözyaşları döküyor. Gönül, hasretlerle, çok çok sizi anmaktadır. Geçip giden zaman, bize döner gelir mi? Heyhat!.. Zaman, hiç geri gelir mi? Heyhat!..

302

, Gökyüzünde, arşta, yüzünün sevdasından velveleler var. Gönülde yanaklarının güzelliğinden bahsedenlerin gürültüleri duyuluyor. Şarabında, can köpüğünün kabarcıkları görülüyor. Gönülün boynunda da sevgilinin saçlarından zincirler var.

303

Ben, öyle bir içkiden içtim ki, ruh onun kadehidir. Öyle bir güzelden mest oldum ki, akıl onun divanesi, delisidir. Yüzünden nurlar saçan bir güzel yanıma geldi, içime öyle bir ateş düşürdü ki, güneş onun pervanesidir.

304

Gönlüm daralmıştır, çok kederliyim. Hakk'a şükürler olsun ki, güzel yüzün imdadıma yetişiyor, bana ferahlık veriyor. Yanaklarının hoş rengi olmazsa bu yaşayışım bana bir zindan hayatı olur. Ayrılığının getirdiği gamdan, kederden içime düşen ateşi, canımın çektiği üzüntüyü, hiç bir gönül, hiç bir ten , yazıktır...

305

Puthanede, sevgilimizin hayali buldukça, Kabe'yi tavafa gitmek, aynı hatadır. Kabe, eğer ondan gerçek sevgiliden koku vermiyorsa, ateşgededir. Sevgilimizin visali kokusu ile ateşgede, bizim Kabemizdir.

"Bu ruba'î'de, Hakk'ı gönülde bulmak bahis konusudur. Evi değil, ev sahibini aramak, bulmak tavsiye edilmektedir. Yoksa Kabe'yi tavaf, durumu müsait olan her müslüman için dinî bir farîzadır."

306

Sevgilime: "Gönlüm senden bir öpücük istiyor." dedim. "Bizim öpücüğümüzün değeri candır." diye cevap verdi. Bu cevabı duyan gönül geldi ve canın yanına gitti. Gönül, bu hareketiyle ona: "Güzelim! Gel; bu satış, bu değer ucuzdur." demek istedi

307

Ben Hakk'ın mahvıyım, Hakk da benimdir. Hakk'ı sağda, solda, başka yerlerde aramayın. Hakk benim canımdadır. Sultan benim, fakat ben size yanlış görünüyorum. Biri vardır ki, benim sultanımdır, diyorum.

308

Hakk'ı arayanların yolunda akıllı ile deli birdir. Aşk dilinde, akraba ile yalancı birdir. Hakk'ı idrak eden kişinin mezhebinde, Kabe ile put evi birdir.

309

Aşkta içki, ancak beka şarabım içmektir. Aşkta yaşamağa, canlanmaya delil, ancak can vermektir. Sevgilime dedim ki: "Seni tanıyayım da ondan sonra öleyim." Sevgilim: "Beni tanıyana, ölüm yoktur!" diye cevap verdi.

310

Dervişlikle aşıklık bir arada olursa sultanlıktır. Aşkın gamı, gam değil çok kıymetli bir hazinedir. Fakat bu hazine gizlidir. Ben gönül evini kendi elimle yıktım, viran ettim. Çünkü definenin viranede saklı olduğunu bildim.

311

Gönlümün diriliği, zindeliği, senin aşk gamın içindir. Gamını sevdiğim, onunla dost olduğumdan ötürüdür ki gönlüm halka yardımcıdır. Bu hal, senin aşk gamının bana bir lütfudur, bir ihsandır. Yoksa, benim dar gönlüm, senin gamına nasıl yer olabilirdi?

312

Bizim dilimizden gönlümüze giden bir yol vardır. O yola, cihanın vej canın sırları bağlıdır. Dil sustuğu müddetçe o yol açıktır. Dil konuşmaya başlayınca, o yol kapalıdır

313

Alnımızdaki o parlak nür, Hakk aşıkının gönlündeki o iman ziyası, secde eseri olarak müminlerin yüzlerinde görülen bütün bu nurlar, belki her nurun nuru, Allah'ın sevgili peygamberi Muhammed'in nüründandır.

316

.Ey gönül! Anlamayanlar seni üzerler, rahatsız ederler. Hatta seni deli, di-vBne ederler, ayağını bağlarlar. Sen içi tatlı, özlü bir yemişe benzersin. Bu yüzden seni hep kırarlar.

317

Ey Hak yolunun yolcusu! Eğer sende bu yolun sevdası varsa, senin başında bu kapının, bu dergahın sevgisi bulunmuyorsa Hakk ehlinin açtığı iman ve sevgi kapılarının anahtarı nedir? Biliyor musun? O, "Lailahe illallah (=Allah'tan başka ilah yoktur)" kelimesini çokça, hoşça söylemektir.

318

Göğsünün içindekini hakiki gönül sanan kimse, Hakk yolunda iki üç adım attı da, her şey oldu bitti sandı. Aslında tesbih, seccade, tevbe, sofuluk, 'günahtan sakınma, bunların hepsi yolun başıdır. Hakk yolcusu aldandı da bunları varacağı konak sandı.

Bu görünen ben, ben değilim. Şu halde, "ben, ben" dediğim kimdir; söyle! Söyleyen, ben değilim. Peki benim dilim ile söyleyen kimdir; söyle! Aslında, ben baştan ayağa kadar bir gömlekten fazla bir şey değilim. Benim, gömleği olduğum varlık kimdir; söyle!

319

Ey Efendi! Sende maddi güzelliğin gamı, yüksek mevkinin özlemi var. Sen bağlara, bahçelere, çayırılık ve harman yerlerine sahip olmak istiyorsun. Bizler ise tevhid aleminin yanıklarıyız. Bizde Lailahe illallah(=Allah'tan başka ilah yoktur)daki sır vardır.

Padişahla birlikte, hoşluk ve ferahlık sarayında oturan kimseye, bu lütuf ve ihsan, şahın lütfu, ihsanıdır. Sen padişahla beraber olursan, nereye varsın, "ilıyor musun? Kendinde olmamaya! İşte o kendinde olmamak yönünde, giden binlerce yol vardır.

320

Bizim ezelden geçmiş başka bir yerimiz vardır. İçinde bulunduğumuz bu cesetler alemi başka bir diyardır, bizim asıl yerimiz değildir. Ey geceleri kalkan, namaz kılan zahid! Sen kıldığın namazlarla övünüyorsun. Halbuki namazın da dışında, ötesinde başka bir hal, başka bir zaman vardır.

321

Görmeyerek yol yürürsen, bu aynı hatadır. Eğer herşeyi görüyorum sa-narak, gözüne güvenirsen, bu bela okudur. Kilisede, medresede bulunanların, hakikatlerini bilmeden, mecaz yolundan, onların gerçek yerlerini, onların nerede bulduklarını sen ne bilirsin?

322

Cihandan ve candan dışarı, bize bakan, bizi yediren, bizi büyüten bir dadımız vardır. Onu gereği gibi bilmek, bizim haddimiz değildir. O'nun hakkında ancak şunu biliriz: Biz O'nun gölgesiyiz, cihan da bizim gölgemizdir.

323

Tenden ve candan dışarı olan dervıştır. Yeryüzünden ve göklerden yük-sek olan dervıştır. Cenab-ı Hakk'ın bu cihanı yaratmak için bir maksadı yoktu. Hakk'ın bütün bu cihanı yaratmaktan maksadı, dervıştır. Yani, derviş olmasaydı, Allah cihanı yaratmayacaktı.

" Burada dervişten murad Peygamber Efendimiz ve dolayısıyla kamil insandır."

324

Derdimin getirdiği acılar, kederler, dermana sebep olunca, kötü huylanm eitti. İyi huylar geldi. Günahlanm sevap, imansızlığım iman oldu. Can, gönül, ten bu üçü yolumu kesiyor. Hakk'a varmama engel oluyordı. Şimdi, ten, gönül oldu; gönül, can oldu; can da canan oldu.

325

Hep dostun süretiyle, hayaliyle dolu bir gözüm var. Dostun hayali orada buldukça, gözümle aram iyidir. Aslında, gözden dostu ayırt etmek, göz ile dost arasında fark görmek hoş değildir. Çünkü ya dost gözün yerindedir, yahut da gözüm dostun kendisidir.

326

Herhangi bir kimsede, gizli bir aşk derdi yoksa, o yaşıyormuş gibi görünse de, onun gönlü ve canı yoktur. O adeta gezen, dolaşan bir ölüdür. Eğer aklın varsa git de Hakk'dan dert iste! Çünkü dertsiz olmak, aşk derdine düşmemek, tedavisi imkansız bir hastalıktır.

327

O öyle bir sevgilidir ki, onun aşkının getirdiği gam, her hastanın devasıdır. Her kim onu sevmiş, ona yar olmuşsa, o da onu sevmiş, ona yar olmuştur. Bana diyorlar ki: "Boş durma! Daima bir işle uğraş!" Ben işsizim, bir işle meşgul değilim, ama herkesin uğraştığı şu dünya işlerinden uzak durmak da büyük bir iştir.

328

Sevgilim! Senin güzel kokun ben kulunun burnundan asla gitmedi.] Güzel yüzünün hayali de gözümün önünden gitmedi. Senin istediğin gibi,' gece gündüz ömrümü harcadım durdum. Bütün ömrüm geldi geçti. Fakati senin isteğin, arzun bitmedi, tükenmedi.

329

Ey can! Cihanda benden daha değersiz bir mahluk yoktur. Senden daha üstün, daha büyük, daha güçlü bir kimse de mevcut değildir. Sevgilim, sen bensiz olarak benden hep korkup duruyorsun. Ben seninleyim. Eğer sen de benimleysen korku kalmaz.

330

Yüzü daima taze, dudakları daima rütebessim olan o candan, gönülleri kendine çeken sevgilimiz hoşlanır. Öyle bir yüzün güzelliği canla ölçülemez. Yavaş söyleyelim: Yoksa o canan mıdır?

331

Ey kainatı yoktan var eden Allah'ını! Unutmaktan, sonradan var olmak-tan sen münezzehsin. Başımdan, senin fikrinden, seni düşünmekten, seni sev-mekten başka ne varsa hepsi aynı hatadır. Dilde seni zikretmekten, tesbih etmekten başka ne varsa hepsi sapıklıktır, boştur.

332

Mademki mizacımız, huyumuz aşk ile düzeliyor, o halde bizim hekimimiz de, ilacımız da aşktır. Bu aşk ile elele vermedikçe, bu aşka bağlanmadıkça Hakk yoluna düşüp, gidilemez. Bu aşk, kimseden doğmadı, kendi de doğurmadı.

333

Ya Rabbi! Ben gece gündüz iyilikten, düzenlikten başka bir şey isteme-yen birisi idim. Gece-gündüz hep iyiliği ve düzeni aramaktaydım. Fakat bu yıl öyle bir haldeyim ki, onu söyleyemem, gelecek yıl fikrim ne olacak? İyiliği, düzeni arayabilecek miyim? Vah bana, vah düzelmeye!...

334

Ey yüzü, letafette, güzellikte can aynası olan sevgilim! İstiyorum ki, sabahleyin, hayalinin ayaklarını yüzüme ve gözlerime süreyim. Fakat oka benzeyen kirpiklerim hayalinin ayaklarını yaralar diye korkuyorum.

335

Ey benim aşk şarabımı içmemi inkar eden! O şarabı sen üzümünden çıkmış sanma! Coşkunluğum benim şarabımdır. Gönlüm de kadehimdir. O şarabı bana sunan da, karanlıkları açan, aydınlatan, sokakları

336

Aşk sizin sevimli, güzel bir dostunuzdur. Bu dost sizi fasih sözlerle, açık bir ifade ile çağırır, der ki: "Aşk, aşkı isteyen esirgenmez. Bilhassa, bir güzel, bir güzeli-severse sevgi ondan asla esirgenmez."

337

Vefasız gönül, gamlara batsın, mateme girsin. Kimde vefa yoksa, o kişi dünyada yok olsun. Yaşamсын daha iyi. Gördün ya, beni dünyada gamdan başka kimse hatırlamıyor, bu vefasız dünyada benim en vefalı dostum gamdır. O gama çok çok aferin!

338

Sevgilim, başın daima üzüntüsüz, sağlıklı ve rahat olsun. Dudaklarından tebessüm eksik olmasın. Senin gibi güzel bir varlığı görüp de sevinmeyenin, boynu altında kalsın, bahtı kara, gönlü perişan olsun.

339

Ney yapan usta, kamışlıktan bir kamış kesti. Ona dokuz delik deldi, adına da Adem koydu. Ey ney! Sen seni çalan neyzenin dudaklarından feryada geldin, inlemeye başladın. Fakat sen, seni nefesiyle feryada getiren neyzenin dudaklarını değil, o dudaklara nefes veren dudakları gör!

" Ney, kamil insanın sembolüdür. İnsan, Hakk'tan ayrı düştüğü için feryad etmektedir. Ney gibi insanın bedeninde dokuz delik vardır."

340

Senin aşkının gamına düştüğümden beri, çaresiz kalan zavallı gönlüm, çok çok ızdırab çekti, çok dertlere düştü. Gönlüm, aşkın gamına çok defa düşmüştü. Fakat bu seferki gibi hiç inlememişti, hiç sızlanmamıştı.

341

Can incisi (rühumuz) şu dört unsurdan ibaret olan bedenine içine dü-şünce, birbirine zıt olan bu fesad unsurlar (su, toprak, hava, ateş), o can incisi ile komşu oldular, bu tende beraber yaşamaya başladılar. Fakat, nasıl kötü üzümünden iyi üzüm renk alırsa, onun rengine boyanırsa, can incisi de dört unsurun rengine boyandı. Rabbim kimseye kötü komşu vermesin!

342

Bütün zahmetler, sıkıntılar aç gözlülüğümüzden, çok istekler peşinde koşmamızdan ileri gelir. Nefsanî arzularına uyan, şehvetine ve midesine düşkün olan ne belalara uğrar! Zaten kuş da yem yüzünden tuzağa düşer, daracık kafese kapatılır. O kafes dam kenarına asılır.

343

Elif gibi olan boyum, aşk yüzünden büküldü, "cim"e döndü. Senin bulunduğun yerde, güzellik artar, iki kat olur. Ey can ve ey cihan! Gönlüm senin zevalsiz güzelliğini aldığından ötürüdür ki, o zevalsize doğru koşuyor

" Arap harflerinde " 1 =elif", dümdüz bir harftir," £.ise bükük bir şekildedir."

344

Sevgilim! Senin güzel yüzünün hayali, gözümün önüne gelince uykumj bana sırt çevirdi, kaçtı gitti. Hayaline karşı senden adalet, insaf temenni ediyorum, yardım istiyorum. Şimdi uykum geri geldi, bu defa da gitti, eliyle senin eteklerine yapıştı. Fakat, hayalin tekrar gözümün önünde belirince, uykum can verdi, öldü.

345

Haydi artık uyu, sevgili müsaade etti. Çektiğin zahmetler hududu aştı ve! sen azat oldun, kurtuldun. Sevgili yaşadıkça, benim uykum tekrar ölür. Uykum toprak altında yattıkça, Allah sana ömür versin!

346

Ey Efendi! Söyle, köle misin? Hür müsün? Kötülükte bulunsun, bozgunculuk etsin, fesad çıkarsın diye kim köle satın alır? Ey ellerini kaldırıp dua eden, isteklerde bulunan kişi istemek gücünü, dilek için kaldırdığın eli sana' kim verdi? Kendi muradından, isteklerinden vazgeç de, asıl O'nu iste! Muradın yalnız O olsun.

347

Ey salına, salına yürüyen selvi, sana hazan rüzgarı dokunmasın. Ey ciha nın gözü, sana kem göz değmesin. Sevgilim! Sen gökyüzünün de, yeryüzü nün de canısın, senin güzel canına rahatlıktan, rahmetten başka bir şey gelme sin!

348

Aşk odur ki, halkı neşelendirir, sevinç içinde bırakır. Aşk odur ki, neşelere neşe katar. Bizi, anamız doğurmadı. Bizi o aşk doğurdu. Bizi doğuran o anaya yüzlerce rahmet, yüzlerce aferin!

349

Sen mübarek ayağını yere basınca yeryüzünün toprağı neşelenir, sevinç içinde kalır. Duyduğu sonsuz zevk ve neşeden ötürü toprak gebe kalır, yüzlerce gül goncası doğurur. Bu hali gören yıldızlar da, gökyüzünde heyecana kapılırlar, alkış gürültüsü sevinç sesleri ile gök kubbesini çınlatırlar. Bu sevinç, bu alkış sesleri içinde ay'ın gözü bir yıldıza düşer.

350

Lakabım her ne kadar Bahauddin Veled ise de sen, rühlara hiikmeden, ebedî bir sultansın. Bizi kendimize bırakma! Elimizden tut ki vefa kadehi kı-rılmasın. Eğer vefa kadehi kınılırsa, sevgi şarabıyla sarhoş olanların ayağına batar, ayaklarını yaralar. Yapma bunu!

"Mevlana bu ruba'iyi babası Sultanü'l-Ulema'nın vasfında söylemiştir. Sipehsalar'ın kita-bının Sultanii'l-Ulema menkıbesinde de bu vardır."

351

Yastığa yaslanıp uyuyan baş, ondan haberi olmayan, onu bilmeyen baştır. Ondan haberi olan, onu idrak eden, onun yüce varlığını gönlünde hissedeni! nasıl olur da uyur? Aşk gelir, bütün gece iki gözüme bakarak: "Onsuz uyu yan kişiye yazıklar olsun!" diye söylenir durur.

352

Benim gönlümle, gözümle hiç bir işim yok. Ancak sevgilimle buluşunca; gönlüme, gözüme işim düşer. O zaman gözüm onun güzel yüzüne bakınca nürlanır, gönlüm de buluşma zevkiyle heyecana kapılır, sevinir, oyalanır. Gönül kanıyla gözyaşımı yağmur gibi akıttığım zamanlar, benim gönlüm ve gözüm olan, sevgilimin kucağıma düştüğünü sanırım.

353

Zamanede şerefsizlik rağbet bulursa, şerefli erlerin, iyi insanların adları kötüye çıkarsa, böyle insanların ilahî takdire boyun eğmeyerek kendilerini iyiye çıkarmaya uğraşmaları, ada, sana, nama düşmeye kalkışmaları, onların şereflerini büsbütün düşürür. Inci arıyorsan, denizin dibinde ara! Kıyıya vuran ancak köpüktür.

354

Ey can! Hizmetinde ben yerlere kapanınca o secdem benim kendi bahtıma karşı oluyor. Böylece ben bahta kavuşuyor, devlete erişiyorum. Ayağına her kapanışta, canım da içimde benim ayağıma kapanıyor.

355

Bu bir şaşılacak şeydir ki yar, benim gönlüme sığıyor. Binlerce tenin canı, bir tene sığıyor. Bir buğday tanesinin içinde binlerce harman bulunuyor. Bir iğne gözüne de, yüzlerce alem sığmış.

356

Seviniyorum ki, gamın gönlüme sığıyor. Çünkü senin gamın, aydınlık bir yere sığar. Göklere ve yere sığmayan o gam bir iğne gözü gibi olan bir gönü-lün içine sığar.

"Buradaki gam, ilahî tecellinin, ilahî sevginin sembolüdür. Bu ruba'ide "Ben, yere, göğe ağmam, mümin kulumun gönlüne sığınm kudsî hadîsine işaret var."

357

Benden yüz çevirdiğin gün, elinle öldürülmem bana zor gelmez. Fakat şuna üzülüyor, gam yiyorum ki, gözlerin benim matemimle yaşanrsa, canıma kıydığım için ne özür bulacaksınız? Ve özrünü ne vakit, kime söyleyeceksin?

358

Varlığın, yokluğun mahiyetini anlayan ve bu görüşün derinliklerine inen bir kişi için, artık varlık, yokluk inancı onun Hakk yolunda yürümesine engel olamaz. Böyle bir kişi, sıfatlara ve yaratılan şeylere, yapılan işlere takılıp kalır mı? O Allah'ın güzel eserlerinin, sanatının dışına çıkarak, yaradana bulmaz mı? ona hayran olup kalmaz mı?

359

Gam, nasıl olur da aşıkları tedirgin eder, gönülsüz bir hale getirir? Aşkın gönlü, daima sevgilinin saçlarının zincirine bağlıdır. Aşkın rûhunun derinlik-j lerinde anlaşılması güç, karışık sesler çıkaran bir rebab inlemektedir.

360

Sevgili güneş gibi panldamaya başlayınca aşık zerre gibi oynar, titrer, döner. Aşk baharının rüzgarı esince, her şey canlanır, kum olmayan her dalj oynamaya başlar... ;

361

Gam kim oluyor ki Hakk aşıkının gönlü etrafında dolaşsın? Gam aşıkara yavaşamaz. O ancak duyguları donmuş, buz kesilmiş, kalpleri nasırlaşmış; kişilerin çevresinde dolaşır. Başlarına bela olur. Allah adamlarının gönülle-j rinde öyle bir deniz vardır ki onun çok hoş bir dalgalanışından aşka gelir de gökyüzü dönmeye başlar.

362

Bu aşk, yiğitlerin yanlarına gelir. O arslanlarla dönüp dolaşan bir ceylandır. Bu aşk evi, ezelden beri mamurdur. Sensiz yıkılıp gideceğini mi sanıyorsun? Ey müşkülümü çözen, zorluklarımı kolaylaştıran yüce varlık! Serviler, güller, bağlar, bahçeler senin lütfunla, ihsanıyla mest olmuşlardır. Gül, senden hoş bir koku almış, senin güzelliğini görmüş, hayran olmuş, kendinden geçmiştir. Gülün yanındaki diken de sarhoş ve baygın bir haldedir. Bana bir sevei kadehi lütfet de ben de kendimden geçeyim, böylece hepimiz senin sarhoşun olup çıkalım.

364

Gam, padişahın kullarına hiç yaklaşabilir mi? Padişaha gönül vermiş sadık kullarının başında bahtlar, devletler, mutluluklar döner dolaşır. Onların ya-şayışlarında, neşeden de üstün, bambaşka bir hal, bambaşka bir şey vardır. O şey onların sermest, mahmur başlarında döner durur.

"Bu ruba'î; Şeyh Galip hazretlerine; "Aşıқта kader neyler, gam halk-ı cihanındır" dizelerini yazdırtmıştır.

365

Kendini göstermeyen o gizli güzel meydana çıkıp da salına salına yürü-meye başlayınca, her gizli şey, her örtülü güzel, elbiselerini, örtülerini üstlerinden atarlar, oldukları gibi görünürler. O zamana kadar, güzelliklerini giz-^yen nice hasisler, onun güzelliği karşısında, her şeylerini ortaya korlar. Hasis, taş bile olsa, gizli güzeli görünce, inciler satan bir maden kesilir.

"Bu ruba'î'yi Hz. Mevlana her halde bir ilkbahar günü bahçelerin uyandığı,"

366

Bizim gönlümüzde dönüp duran bir sır vardır. Yaratılan her şey o sırba bağlıdır, hatta kat kat şu gökyüzü bile, onun yüzünden dönüp duruyor. O sır, yüzündendir ki, ne başın ayaktan, ne ayağın baştan haberi vardır. Baş da, ayak! da o sır ile başsız, ayaksız dönüp duruyor.

" Bu ruba'îde eşref-i mahlûk olan insanın yaratılışına ve her şeyin bu yaratılışa bağlı bulunuşuna işaret var."

367

Bu gece, ne güzel, ne hoş geçiyor. Bu gecenin öyle bir letafeti, öyle anlatılamaz bir güzelliği var ki, hiç kimse, bu güzelliğe akıl erdiremez. Ruhların gezip dolaştıkları gül ve sünbül bahçelerinde, uyku, bu güzelliğe hayran olmuş, şaşırıp kalmıştır. Aşıklar, ise yüz yüze bakarak, gecenin bu letafeti ile mest olmuşlardır.

368

Ramazan ayında gereği gibi oruç tutarsan, senin vücut toprağını altınj ederier. Senin fanî varlığını taş gibi ezerler de göğe sürme yaparlar. Iftar vaktinde yediğin yemek lokmasının her biri,

birer mana incisi olur. Ramazan'da, yemekte, içmekte, kötü söz söylemekte, kötü iş işlemekte sabırlı olduğun için, bu sabır, senin manevî görüşünü artırır, gönlünün gözünü açar.

369

Her ne kadar söz, ağızda dönüp dolaşıyor ve biz dilimizin, dudaklarımızın hatta dişlerimizin yardımı ile konuşabiliyorsak da, şaşılacak bir halde, sözün, sözümüzün etrafında dönüp dolaşmasıdır. Söz bize demek istiyor ki: "Benim, kendi çevremde dolaştığıma ve söz söylediğime şaşkın şaşkın bakma! Benim çevremde dönüp dolaşanı, bana bu sözleri söyleteni düşün, bul!"

"Görünüşte sözü biz ama, sözü bize söyleteni göremiyoruz."

370

Her gönül ki, sevgilinin, o güzel dudaklarının hasretiyle yıkılmış, harab olmuştur. O, bahar mevsiminde bağlarda, bahçelerde, ırmak kenarlarında ne-den dolaşsın dursun? Küçük dallar, birbiri ardınca Hakk'a secde etsinler diye, rüzgar, ağacın dalı etrafında dönüp dolaşmakta...

371

Aşıkların gönüllerinin yanırlannda kıvılcımlar vardır. Gönüllerini, sevgiliye vermiş olanların gönüllerindeki derdin belirtileri vardır. Sen, hiç duymadın mı? Yanıp yakılanların gönüllerinden çıkan, ateşli bir "ah" ta Allah'ın rahmet huzuruna geçer, gider.

380

Canında senin aşk havalarından bir feryad, bir şikayet bulunmaktadır. Ruhumun muratlardan öte bir muradı, isteklerden başka bir isteği vardır. Bu aşk şarabıyla, kendimi bir kuru yaprak misali, senin sevgi rüzgarının önüne atmışım. Çünkü, bu aşk şarabında senin sevdandan esip gelen bir hava, bir sevgi kokusu var.

381

Balçıktan yaratılmış bir sevgilisi olan, bir gün ona kavuşur, sükün bulur, rahatlar. O kimse ne acayip, ne şaşılacak nadir bir kimsedir ki, şu balçık be-deninden dışarı çıkar, kendi kirli maddî varlığından kurtulur da, senin gibi eşsiz bir sevgilinin muhabbetine düşer, nadir bir sultanın sevgisini kazanır.

382

Sevgilim! Senin yüzünden, yüzümde bir güzellik var. Gözlerimde, yüzünün güzel hayali bulunuyor. Gönlüm senin feyzinle, rahmetinle dolu. Bugün, sema'mızda da ayrı bir kemal, ayrı bir güzellik mevcut.

383

Dünyada yarım ekmeği olanın, oturmak için bir de yuvası bulunanın iyi bir hali vardır. O, kimseyi dilemez, istemez. Kimse de onu istemez, dilemez. Böyle bir kişiye: "Neşe ile yaşa!" de! Çünkü, o isteklerden, arzulardan kurtulmuş, mutlu olmuştur. Onun kendine göre hoş bir alemi vardır.

384

Gece karanlığı, nasıl güneşi alır, başka taraflara götürürse, uyku da gelir. Hakk aşıkının yanan, yakılan gönlünü alır götürür. Fakat aşık ağlamaya, gözyaşları dökmeye başlayınca uyku kaçır gider, gelmez. Geri gelirse, aşıkın gözyaşı seline kapılıp, gideceğinden korkar.

385

Sevgilinin güzel yüzünün mehtabını bulup seyreden kişi ne mutlu bir kişidir. İyilik yapmasını seven sakînin sunduğu rana şarabıyla kendinden geçmek, harab olmak da hoş bir şeydir. Aşıkların gözyaşları akar durur da uykuları gelmez, çünkü, uyku gelirse gözyaşı seline kapılıp gideceğinden korkar.

386

Aşkın cihandan rahatlığı, esenliği aldı götürdü. Ayrılığın ecel kesildi, can alıyor. Yüzbinlerce cana karşılık vermeyeceğim gönlü, senin bir gülüşün bedava aldı götürdü.

387

Canı, Hakk'a, Hakk'ın huzuruna tertemiz bir halde, hiç bir şeye bağlı olmadan, mahrem olarak götürmelidir. Gönlü, sahte neşelerden, zoraki kahkahalardan arınmış, fakat aşk gamıyla, ahlarla, ızdırapla dolu olarak götürmelidir. Sen kendinden, kendi varlığından kurtulmadıkça, bize asla yol bulamazsın. Bize yol bulmak için, kendi benliğinden vazgeçerek, bizden bize doğru

388

Gönüller alan sevgilim, beni ne hoş, ne güzel bir yere götürüyor! O, benim cismimi de, canımı da alıyor, cihandan ötelere götürüyor. "Gitmem." dedim, bahanelere başvurdum. "Gitmezsen, seni çeke çeke alır götürürüm." dedi.

389

Melek ülkesinin kuşu gökyüzüne doğru; o yönü olmayan yöne doğru uçar, o yana uçar gider. Simurg'un yunırtasından doğan kuş, Simurg'un bulunduğu yerden, başka bir yere nasıl uçar gider; söyle?

" Simurg = zümrüdü anka: Efsanevi bir kuş; ismi var, cismi yok. Tasavvuf dilinde, seyr ve sülükünü iyice bitirerek, asil maksadına eren salikten kinaye olur."

390

Gönlün, sevgilinin derdiyle dolduğu gün, şükranne olarak binlerce can feda etmelidir. Ey iyi ve seçkin adam! Aşk yolunda, aşkılık yolunda şükretmeden iyilerin sillesini yiyemezsin, onların yaptıkları kötülükleri hoş göremezsin.

391

Hem safım, duruyum, hem de tortuluyum. Hem çok yaşlıyım, pîrim, hem küçücük bir çocuğum. Ben, ölürsem sakın bana "öldü" demeyin. Aslında ben ölü idim, dirildim, beni dost aldı götürdü.

"Bundan sonra gelecek ruba'î, bu ruba'î'nin ayıdır. Belki de, Hz. Mevlana bu ruba'îyi söylerken, yazanların yazışlan yüzünden, bir ruba'î iki ruba'î"

392

Ben hem küfürüm, hem dînim, hem duruyum, hem de tortuluyum. Ben hem ihtiyarım, hem gencim, hem küçük çocuğum. Ben ölürsem bana "öldü" demeyin. Deyin ki: "O ölü idi dirildi, onu dost aldı götürdü."

393

Sevgilim, yanımızdan geçerken toprağa bakıyor, istiyor ki, benim yüzüm, onun tatlı bakışları ile nurlanan toprağı kıskansın. Onun önünde, toprak olmaktan daha güzel bir şey olamaz ki! Böylece, umulur ki, yolu bize düşer de, bizi çiğneyip, geçmek lütfunda bulunur.

394

Hayat denizinde, geçip giden bir gemide bulunan kişi, karşı kıyılardaki kamışlığı seyrederken, kamışlığın yürüyüp geçtiğini sanır... Tıpkı bunun gibi dünyadan göçüp gidiyoruz da sanıyoruz ki dünya gidiyor.

395

Gönlümü, aşk gamına düşüreceğim. Canımı bela okuna hedef yapacağım... Senin aşkında harcanmayan ömrümü, bugün gönül kanına kaza edeceğim...

396

Bu gece sakî, şarabı kadehte değil, testi ile döndürüp sunmadadır. sunduğu şarabla o gönlü yağma etmiş gitmişti; geldi, şimdi de imana el attı, onu da alıp gidecek. Gönlü de, imanı da bende bırakmayan sakî, o kadar çok şarap sundu ki, sunduğu şarap bir tufan oldu, bu tufan aklın evini barkını yıktı götürdü.

397

Sus, senin sözlerin, güzel, hoş konuşman beni susturdu, konuşmaz bir lale getirdi. Senin işlerindeki tatlılık, üstünlük, tertip, düzen, beni işlerimden utandırdı, işsiz güçsüz bıraktı. Ben senin tuzağından kaçtım, gönül evine sığındım. Fakat, gönül kendisi senin tuzağın oldu da beni tuttu.

398

Dün bağlar, bahçeler, kıştan kurtuldukları için sana şükür selamları gönderiyorlardı. Çiçeklerin yüzlerinde senin lutfunun, ihsanının belirtileri görülüyordu. Yemyeşil çayırdaki selvi boy atmış, öteki ağaçlarla üstünlük davasına kalkışmıştı. Gül ise gülerek göz göre göre rengi ile, kokusu ile neşeleniyor, kıyametler koparıyordu.

399

Aşkın gönlünün dünyaya bakmasını; dünyaya kapılmasına imkan yoktur. Haşa bu olamaz. Zaten aşktan başka bakılacak, görülecek ne vardır? Ecel günü aşkı bırakıp da, korkudan, can derdine düşen, cana bakan gözden bıkmışım, usanmışım.

400

Yarattığı eserlerini kendine perde yaparak kendini gizlemiş olan, eşsiz güzeli mana gözüyle gören gönül, nasıl olur da, gelip geçici olan dünya mülküne bakar? Ben ecel gününde bile, gizli sevgilinin yüzünü bırakıp da, canını düşünen ve canını gören gözden memnun olmam.

401

Dışarıya da, içeriye de bakan, gören, aşkın divanelerinden yüz çeşit bakıp gören göze dikkat et bak, o nasıl görüyor? Gözden dışarı bakan ve gören bi-risi

. Acaba o kimdir? Biliyor musun?, çiçeklerin güldüğü bir zamanda söylemiş.

402

"0 ebedî diri öldü." diyen kimdir? "Umut güneşi söndü." diyen kimdir? güneş düşmanı dama çıktı, iki gözünü yumdu, güneşi görmez oldu da:

îüneş söndü." dedi.24

403

Bir adamın birçok hünerler, fenler, bilgiler, sahibi olduğuna bakma! İrdiği sözde, ahinde duruyor mu? Vefası var mı? Asıl ona bak. Hakk ile ;iği ahdi yerine getiriyor, insanlara verdiği sözde duruyorsa, vefalı ise, onu fidiğin kadar öv, onun iyi vasıflarını bir bir say! 0 senin övgünden, saydığın sziyetlerinden de daha üstün bir kişidir.

404

Gün neşe günüdür, ne diye gam yiyelim, üzülelim? Bugün, sevgiliye ndan bağlı olma günü, vefa kadehiyle şarap içmek gerek... Ne zamana ka-r bir ekmekçinin, bir sakanın elinden rızkımızı yiyip, içeceğiz? Biraz da in-ndan değil, Hakk'dan rızık talep etmemiz gerek.

Bu ve bundan sonraki ruba'î Hz. Şems için söylenmiş.

405

Aşk sarabı içmek, bir baş belası olan akıldan kurtulmak ve utanmanın neredesini yırtmak için insanın aşık olması lazımdır. Benim şarap içmeme lü-zurn var mı? İçsem bile, başımda zaten akıl kalmadı ki, şarap neyi alıp götüre-

cek?

406

Senin aşkın, feleğin beyninde yer tutunca, arşa kadar, bütün alemler fitne-ler kaplar, alem kavgalarla dolar. Senin aşkın, yükselen rühu yakalayınca, ci-hanın üstü de, altı da baştan başa rüh olur.

407

Varlıkların gerçek sevgiye kavuştukları, benlikten kurtulup yokluğun yü-celiklerine ulaştıkları gün, bakalım kimin kılıcı, Hakk uğrunda ta kabzasına kadar kana bulanacak? Kim ikbal ateşi ile yanmadan kendini kurtaracak, ma-nen yükseltecek?

408

Kendini koyverme! Zira vesvese seni perişan eder, zebün eder. Vesvese, yılan gibi hile ile, efsunla seni tutar, bağlar. 0 hikmetinden sorgusuz olan K^ ın nüranî ay'ı, seni nürlandıncaya kadar vesveseye meydanı bırakma. 0

seni öyle korur ki, gök bile buna hayran olur.

ROhumun, göklerin yolunu tuttuğu, tenimin her cüz'ünü, toprak dağıtıp;

perişan ettiği vakit, sen mezarımın başına gelip, toprağıma parmağımla "kalk" diye yaz! Yaz ki, bedenime can gelsin de, mezardan sıçrayıp kalkayım.

Su yalnızlık, binlerce candan, binlerce kişi ile beraber bulunmaktan daha havırlıdır, daha kıymetlidir. Bu azadlık, bu hürlük, cihan mülküne sahip ol-maktan da daha iyidir. Az bir zaman halvette Hakk ile yalnız kalmak, candan da değerlidir, cihandan da; şundan da üstündür, bundan da!

Seni anınca, yüreğim heyecanla çarpmaya başlar. Gözlerimden kanlı yaşlar dökülür. Nerede, dostun geleceğine dair bir haber duyarsam zavallı gönlüm kanatlanır, bedeninden uçar gider.

Aşkın, gönlümle savaştığı gün, can telaşa düşer. Yalınayak aradan kaçır, gider. Ben aşık bir kişiyim, beni akıllı sanan delidir. Benden sakınan, çekinen kişi de akıllıdır.

Hakk sevgisinin sabahı aydınlanmağa başlayınca, dirilerin tenlerindeki can, nOrlu bir hava içinde uçmaya başlar. Hakk aşığı, öyle bir yere varır ki, her nefeste gözü, zahmet çekmeden, rahatça dostu görmeye başlar.

Aşk, insanın başına tatlı belalar getiren hoş bir şeydir. Bu yüzdendir ki, aşkın getirdiği belalardan çekinen, korkan kişi aşık değildir. Aşk işinde mert kişi odur ki, aşk ateşi canına düşünce o uğurda canını verir, canından geçer.

412

Hizmetinde bulunmak için, beline kemer kuşanan güneş, senin önünde can verir. O solgun benizli, ciğeri yaralı, hasta ay da senin karşında ölür gider. O boy atmış selvi huzurunda yerlere kapanır, hayatını kaybeder. O yeni açılmış, saçılmış gül de, boynunu büker, yapraklarını döker, ölür. Bu gönlünü sana kaptırmış aşık ise, zaten senin önünde her zaman ölüp durmadadır.

Senin aşkından gençlik ateşi çıkar. Aşkınla aşık gençleşir, gönülde eşsiz bir canın güzellikleri belirir. Sevgilim! Beni öldürecekse öldür! Bu öldürmen ^nın için günah değildir, helaldir. Çünkü dostun öldürmesinde hayat vardır "irilik vardır.25

Surada: ^L> ^Lî u* ^ "Öldürilmemde hayat vardır"hatıra gelir.

Sevgilim! Deniz senin aşkından coşmada, köpürmede, hırçın dalgalarla kıyılara çarpmadadır. Bulutlar, yağmur halinde senin mübarek ayaklarına inciler saçmadadır. Aşkından bir şimşek çakmış, yeryüzüne düşmüştür de bu yüzden şu duman göklere yükselmededir.

Dün gözlerin görenleri büyülüyordu. Yüzünün nuru gök kubbeye vur-roadaydı. Saçlarının gölgesinde parılayan güneş yüzünü can gördükçe, zerre misali havada dönüp duruyordu.

422

Çalgıcı, terennümlerini alçalttıkça Irak makamında olan perdelerle birleş-r tirir. O zaman gönül, akli bir tarafa atar, akıldan kurtulur, tenden de kaçır gider. Böylece, gönül bu alemde kurtulur, ötelere gider. Gönül demek ister ki: "Ben ateşim, bu nağmeler de birer nefestir. Çalgıcı, bu nefeslerle bana üf-leyince, ben alevlenirim. Çünkü her ateş üflenince alevlenir."

Dostun aşkından cefa gören, zulme uğrayan kişiye dost acır da zahme-tinden, fazlından ona lütuflarda bulunur. Ona "Ömrün kısalığına bak da benim vuslatımı ara, bul." der. Çünkü kısa ömrün feryadına ancak vuslat, buluşma yetişir, çaresiz olur.

423

Gönüller feth eden çok hoş bir yol arkadaşımı. Kıymetimi bil, aklını ba-şına al da, aşk kadehini düz tut, eğri tutma ki, içindeki dökülmesin! Şu kirli toprak aleminde, kendini beğenmek havasıyla esen rüzgar, şüphe yok ki her lahza toz kaldırır. /

Buluşmanın sana bir ziyanı dokunmaz. Sana yemin ederim ki, vuslat ca-nına da bir zahmet vermez. Dostun, her an senin gönlünde olmanı, gönlünü yalnız senin doldurmanı istiyor ve sana kem göz değmesin diye korkuyor.

420

Gönlü bir an "Ben Hakk'ım" diye çarpan kişi bugün, şu aşk ipinin üs-tünde asılıp durmaktadır. Gözleriyle mutlak büyüler yapıp herkesi büyüleyen de senin gamınla kendisi için inceliyecek bin türlü hakikat sırları bulur.

. Gönülün senin coşkunluğuna erişmek için coşuyor. Senin aklına kavuşmak için kendi zavallı aklını bırakıyor. Senin tatlılığını, lezzetini gereği gibi tada-

"rnek için zehir içiyor. Güzel kulağına takılmak arzusu ile bir halka gibi

425

Senin bulunduğun yerden, senin havandan gelen tozu, toprağı istiyorum. Olur ya, belki ayaklarının bastığı yerden, gözlerime, rüzgar toz getirir. Canım cefaya da sevinir, neşelenir. Zira ben cefadan da senin vefa kokunu alırım.

Gönüller alan o büyük, o eşsiz varlığın yakınlığı, sanmam ki canda bile bulunsun. O bize canımızdan daha yakındır. Vallahi ben onu asla anmam. Çünkü insanın yanında bulunmayanlar anılır.26

426

Güneş de kim oluyor ki, senin yüzünün parlaklığını, güzelliğini elde et-sin? Yahut hızlı esen rüzgar da kimdir ki, senin saçının bir kılına dokunabilsin? Vucut şehrinin efendisi, reisi olan akıl bile senin mahallene gelince deli, diva-ne olur.

Eğer aşık olur da bir an heyecansız, şevksiz kalır, bir yerde kararın olursa senin aşıklar safında ne işin var? Çünkü aşıklık kararsızlık demektir. Aşkta diken gibi keskin başlı ol da, kokusu ile, rengi ile güle benzeyen sevgili, bazen seni bağına bassın, bazen yanına alsın.

427

Sevgilim! Senin gömleğinin kokusu gelince ben ne yapabilirim? O ko-kuyu alınca gökyüzü bile şaşırır da elbisesini yırtar... O güzel Yüsufun hoş kokulu gömleği nerede ki, gelsin de bugün senin gömleğinin kokusunu alsın.

Eğer her iki dünya da gam dikeniyile dolsa, deve olan dikenden kork-nıaz. Can ve cihan tasaya bulansa; kederlere, üzüntülere bulassa, bir kişiye aşk yıkayıcı, temizleyici olursa, o kişi hepsinden temizlenir, kurtulur.

428

Deli divane olan, halk arasında açıkça görünür, çünkü o sevda atına binmiştir. Asıl deli divane olan kişi o Hakk aşığını tanımayanlardır. Bize göre deli, Hakk'ı tanıyandır, bilendir.

Bu ruba'i Meviana hazretlerinin şu mealdeki beytini hatırlatıyor."Hakk'ı bağırarak, yüksek ^sle zikr etmek doğru değildir. Ancak uzakta bulunanlara, 'Ey, yahu' diye bağırlır." Bu

ruba'i aynı zamanda •^1 J"*-1>'AJ1 ^1 V"-> "Biz ona şah damanndan daha yakınız." (Kaf ^Oresi 50/16)işaret vardır.

432

Hakk'ın öyle lütuflanna erdim ki, benim zindanım kurtuluştan daha ! oştur. Nefretim, öfkem şekerden daha tatlıdır. Kılıcım, yaşayıştan daha gü-i ! eldir, yakutum zekattan (manen tertemiz olmaktan) daha saf, daha temizdir.

433

Senin sevdalın olmaya, bir bahane yeter. Korkuttuklarına, dehşete düşür-jî düklerine neşeli, tatlı sesin kafi gelir. Onların bütün korkularını, endişelerini !' giderir. Bizi öldürmek için, cefa kılıcını ne diye vumyorsun? Bizim başımıza kamçının ucu ile dokun, yeter.

434

Senin gibi ay yüzlü güzelin dudaklarından çıkan küfürler, kötü sözler, aslı ateşten olan la'l gibi değerlidir, kıymetlidir. Dudakların, acı sözlerin gü-j ! zelleşsin, gönülleri çeksin diye konuşuyor, gülden esip gelen ruzgar elbette^ güzel kokar.

435

İkbal sahiplerinin, ermişlerin nefesleri, gül gibi hoştur. Bahtsız kişiye dı-ken gibi keskin ve dik başlı olur. Gülle görüştüğü, gülle beraber bulunduğu için diken ateşten kurtulur. Fakat, dikenle görüşüp konuştuğu yüzünden de, gül ateşler içinde kalmıştır.

Tam bir ilahî neşe içinde bulunan bir kişi gam yer mi? Hele şu gökkub-benin haricinde bulunan, ötelere geçmiş olan bir gönül hiç gamlanır mı? Hakk'ın aşkının cazibesine kapılıp, boşlukta dönen şu dünya, şu yeryüzü nasıl olur da gam tohumunu kabul eder?27

Göğsünde tam bir gönül değil, çok ufak bir gönül kırıntısı, bir zerre bu-lunan kişiye, senin aşkın olmaksızın yaşamak çok güç gelir. Senin o güzel, o büklüm büklüm saçlarını görüp de akli başında kalan kişi, aslında bir delidir, bir divanedir.

"Söyle!" dedim, söyleyeyim ama dil ne kadar mahrem olur; nasıl mah-rem olur? Dil değil, alemde ne varsa hiçbiri mahrem olamaz... Vallahi, Ademin toprağı tabiatında olan bir kimsenin, o ilahî "nefha"nın sözünü söy-lemesine imkan yoktur.28

Şeyh GSlib merhum da: "Aşıқта keder neyler / Gam, halk-ı cihanındır" demişti.

Bu ruba'ide (^J ü* ^ ^ ^J)"Ona mhumdan üfledim" (Sad SOresi 38/72) ayetine işaret va"- Bir arif o demi şöyle açıklıyor:

"Nefha-i feyz-i Huda'ya urefa 'dem' dediler,

O deme mazhar olan kişiye 'adem' dediler,

Yoksa her süret-i bîcana denilmez adem,

Adem oldur ki; 'dem'i ademe mahrem, dediler."

Seninle sevinen, seninle neşelenen, senin nrunla aleme güneş olan gamlanır mı? Sana çok yakın olan, mahrem olan bir kimseye, cihanın sırları nasıl olur da kapalı kalır?

Aşık olan bir kişiye ya ölüp yok olmak gerek, yahut aşk yolunda can vermek ve ölümsüz hayata kavuşmak gerek. Yoksa "Aşk ab-ı hayat kayna-ğından su içmektir." sözü, bir laftan ibarettir.29

Havanın bulutlu, yağışlı olduğu günlerde, dostların bir arada toplanıp oturmaları şarttır. Çünkü dost, dostu tazeleştirir. Nasıl ki, ilkbaharda güller, bir bahçede, öteye beriye serpilmiş olarak değil de, bir arada toplu olarak bulun-dukları zaman bahara ayrı bir ihtişam verirler, güller adeta birbirlerine tazelik ve güzellik başışlarlar.

Eğer işitmeye gücün varsa bana kulak ver. Şunu bil ki, ona ulaşmak kendinden geçmektir. Seziş ve görüiş cihanına varınca sakın konuşma, sus, hiçbir şey söyleme! Çünkü, kamil insanlann söylemeleri hep görüştür.30

Sade yanan tandırlar sıcak olmaz. Sen sevgilim, birdenbire kapımdan içeriye gir de bak, orada ne sıcaklar bulursun. O zaman yaz gelir, ben ısınınm. Soğuk da her zaman soğuk olmaz, kara kış sürüp gitmez. Fakat, sen söz verir de gelmezsen, işte asıl o zaman soğuk olur, o zaman kış gelir.

442

O kumaz, o düzenbaz güzel bizden kaçıyor. Bizim dostluğumuzdan yaz hoşlanmıyor, kaçıyor. Evet o nurlu, aydın bir akıldır. Biz ise, onun güzelliği' nin sarhoşuyuz. Elbette, akıl sarhoş olandan kaçır.

İstiyorum ki, gönlüm O'nun gamıyla anlaşsın, arkadaş olsun. Gönlüm, O'nun gamını elde ederse ne iyi olur? Ey aşık gönül! Aklını başına al da, O'nun verdiği gamın kıymetini bil. O'nun gamını yakala, bağna bas. Gözünü

kapayıp açma! O'nun gamının gam değil, bizzat kendisi olduğunu anlayacak-sın.

Ab-ı hayat: Bengisu" Bu kaynaktan su içenler ölmezmiş, sonsuz bir hayata kavuşmuş.

"burada insan-ı kamile işaret ediliyor. Dolayısıyla hakîkati idrak edenlerin susmalan belirtiliyor.

446

Aşıқта ne aşağılık, süflilik vardır, ne üstünlük. Aşıқта, ne kendinden geçiş vardır, ne de akli başında oluş vardır. Aşıқта, hafızlık, şeyhlik, müridlik de yoktur. Aşıқта düşkünlük, kalenderlik, rindlik vardır.

447

Senin gibi bir güzelin bulunduğu yerde coşmamak, hareket etmemek, heyecansız donup kalmak küfürdür. Seni görüp de kaçıp gitmeyen, başta ka-lan akıl kötü bir yılandır, onun başı ezilmelidir.

448

Güzelim! Senden bir hayal peyda eden, senin hayaline kapılan bir canın, geçip gitmesine, yok olmasına imkan var mı? Ay küçüldükçe hilal olur, fakat bu küçülme, bu eksilme yeni bir gelişmenin, kemalin, dolunay haline gelmenin bir başlangıcıdır.

449

Bana öyle bir aşk geldi ki, benim aşkımla, bütün aşklar aşk oldu, sevda oldu. Ben yandım kül oldum. Hatta külüm de yok oldu. Fakat sevgilim! Se-nin aşk ateşinde tekrar yanmak arzusuyla külüm yeniden canlandı, süretlei' başladı. İşte bu böylece binlerce defa tekrarlandı durdu.31

31 Burada bütün varlıklann bir anda yok olup, tekrar var oluşlanna, varlıktan tekrar yokluğa dönüşlerine, yokluktan tekrar varlığa gelişlerine işaret edilmektedir.

450

Gece aşıkların gönülleri gibi sevdalarla doldu, dünyanın kem gözünden de gizlendi, iyi gözünden de... Gönlümün kaniyle yaptığım gizli yolculuğa işaret ederek diyorlar ki: "Onun gibi aslına dönmek için, yola düşme çaei geldi, hazırlan!" - -

401

Dışarıya da, içeriye de bakan, gören, aşkın divanelerinden yüz çeşit bakıp gören göze dikkat et bak, o nasıl görüyor? Gözden dışarı bakan ve gören bi-risi

. Acaba o kimdir? Biliyor musun?, çiçeklerin güldüğü bir zamanda söylemiş.

402

"0 ebedî diri öldü." diyen kimdir? "Umut güneşi söndü." diyen kimdir? güneş düşmanı dama çıktı, iki gözünü yumdu, güneşi görmez oldu da:

îüneş söndü." dedi.24

403

Bir adamın birçok hünerler, fenler, bilgiler, sahibi olduğuna bakma! İrdiği sözde, ahdinde duruyor mu? Vefası var mı? Asıl ona bak. Hakk ile ;iği ahdi yerine getiriyor, insanlara verdiği sözde duruyorsa, vefalı ise, onu fidiğin kadar öv, onun iyi vasıflannı bir bir say! 0 senin övgünden, saydığın sziyetlerinden de daha üstün bir kişidir.

404

Gün neşe günüdür, ne diye gam yiyelim, üzülelim? Bugün, sevgiliye ndan bağlı olma günü, vefa kadehiyle şarap içmek gerek... Ne zamana ka-r bir ekmekçinin, bir sakanın elinden rızkıımızı yiyip, içeceğiz? Biraz da in-ndan değil, Hakk'dan rızık talep etmemiz gerek.

Bu ve bundan sonraki ruba'î Hz. Şems için söylenmiş.

405

Aşk sarabı içmek, bir baş belası olan akıldan kurtulmak ve utanmanın neredesini yırtmak için insanın aşık olması lazımdır. Benim şarap içmeme lü-zurn var mı? İçsem bile, başımda zaten akıl kalmadı ki, şarap neyi alıp götüre-

cek?

406

Senin aşkın, feleğin beyninde yer tutunca, arşa kadar, bütün alemler fitne-ler kaplar, alem kavgalarla dolar. Senin aşkın, yükselen rühu yakalayınca, ci-hanın üstü de, altı da baştan başa rüh olur.

407

Varlıkların gerçek sevgiye kavuştukları, benlikten kurtulup yokluğun yüceliklerine ulaştıkları gün, bakalım kimin kılıcı, Hakk uğrunda ta kabzasına kadar kana bulanacak? Kim ikbal ateşi ile yanmadan kendini kurtaracak, ma-nen yükseltecek?

408

Kendini koyverme! Zira vesvese seni perişan eder, zebün eder. Vesvese, yılan gibi hile ile, efsunla seni tutar, bağlar. O hikmetinden sorgusuz olan K^'ın nüranî ay'ı, seni nürlandınncaya kadar vesveseye meydanı bırakma. O

seni öyle korur ki, gök bile buna hayran olur.

409

ROhumun, göklerin yolunu tuttuğu, tenimin her cüz'ünü, toprak dağıtıp;

perişan ettiği vakit, sen mezarımın başına gelip, toprağıma parmağımla "kalk" diye yaz! Yaz ki, bedenime can gelsin de, mezardan sıçrayıp kalkayım.

Su yalnızlık, binlerce candan, binlerce kişi ile beraber bulunmaktan daha havırlıdır, daha kıymetlidir. Bu azadlık, bu hürlük, cihan mülküne sahip ol-maktan da daha iyidir. Az bir zaman halvette Hakk ile yalnız kalmak, candan da değerlidir, cihandan da; şundan da üstündür, bundan da!

410

Seni anınca, yüreğim heyecanla çarpmaya başlar. Gözlerimden kanlı yaşlar dökülür. Nerede, dostun geleceğine dair bir haber duyarsam zavallı gönlüm kanatlanır, bedeninden uçar gider.

Aşkın, gönlümlle savaştığı gün, can telaşa düşer. Yalınayak aradan kaçır, gider. Ben aşık bir kişiyim, beni akıllı sanan delidir. Benden sakınan, çekinen kişi de akıllıdır.

411

Hakk sevgisinin sabahı aydınlanmağa başlayınca, dirilerin tenlerindeki can, nOrlu bir hava içinde uçmaya başlar. Hakk aşığı, öyle bir yere varır ki, her nefeste gözü, zahmet çekmeden, rahatça dostu görmeye başlar.

Aşk, insanın başına tatlı belalar getiren hoş bir şeydir. Bu yüzdendir ki, aşkın getirdiği belalardan çekinen, korkan kişi aşık değildir. Aşk işinde mert kişi odur ki, aşk ateşi canına düşünce o uğurda canını verir, canından geçer.

412

Hizmetinde bulunmak için, beline kemer kuşanan güneş, senin önünde can verir. O solgun benizli, ciğeri yaralı, hasta ay da senin karşında ölür gider. O boy atmış selvi huzurunda yerlere kapanır, hayatını kaybeder. O yeni açılmış, saçılmış gül de, boynunu büker, yapraklarını döker, ölür. Bu gönlünü sana kaptırmış aşık ise, zaten senin önünde her zaman ölüp durmadadır.

Senin aşkından gençlik ateşi çıkar. Aşkınla aşık gençleşir, gönülde eşsiz bir canın güzellikleri belirir. Sevgilim! Beni öldürecekse öldür! Bu öldürmen ^nın için günah değildir, helaldir. Çünkü dostun öldürmesinde hayat vardır "irilik vardır.25

Surada: ^L> ^Lî u* ^ "Öldürülmemde hayat vardır"hatıra gelir.

417

Sevgilim! Deniz senin aşkından coşmada, köpürmede, hırçın dalgalarla kıyılara çarpmadadır. Bulutlar, yağmur halinde senin mübarek ayaklarına inciler saçmadadır. Aşkından bir şimşek çakmış, yeryüzüne düşmüştür de bu yüzden şu duman göklere yükselmededir.

Dün gözlerin görenleri büyülüyordu. Yüzünün nuru gök kubbeye vur-roadaydı. Saçlarının gölgesinde parılayan güneş yüzünü can gördükçe, zerre misali havada dönüp duruyordu.

418

Çalgıcı, terennümlerini alçalttıkça Irak makamında olan perdelerle birleş-r tirir. O zaman gönül, akli bir tarafa atar, akıldan kurtulur, tenden de kaçır gider. Böylece, gönül bu alemde kurtulur, ötelere gider. Gönül demek ister ki: "Ben ateşim, bu nağmeler de birer nefestir. Çalgıcı, bu nefeslerle bana üf-leyince, ben alevlenirim. Çünkü her ateş üflenince alevlenir."

Dostun aşkından cefa gören, zulme uğrayan kişiye dost acır da zahme-tinden, fazlından ona lütuflarda bulunur. Ona "Ömrün kısalığına bak da benim vuslatımı ara, bul." der. Çünkü kısa ömrün feryadına ancak vuslat, buluşma yetişir, çaresiz olur.

419

Gönüller feth eden çok hoş bir yol arkadaşımı. Kıymetimi bil, aklını başına al da, aşk kadehini düz tut, eğri tutma ki, içindeki dökülmesin! Şu kirli toprak aleminde, kendini beğenmek havasıyla esen rüzgar, şüphe yok ki her lahza toz kaldırır. /

Buluşmanın sana bir ziyanı dokunmaz. Sana yemin ederim ki, vuslat ca-nına da bir zahmet vermez. Dostun, her an senin gönlünde olmanı, gönlünü yalnız senin doldurmanı istiyor ve sana kem göz değmesin diye korkuyor.

420

Gönlü bir an "Ben Hakk'ım" diye çarpan kişi bugün, şu aşk ipinin üstünde asılıp durmaktadır. Gözleriyle mutlak büyüler yapıp herkesi büyüleyen de senin gamınla kendisi için inceliyecek bin türlü hakikat sırları bulur.

424

. Gönlü senin coşkunluğuna erişmek için coşuyor. Senin aklına kavuşmak çın kendi zavallı aklını bırakıyor. Senin tatlılığını, lezzetini gereği gibi tadarnak için zehir içiyor. Güzel kulağına takılmak arzusu ile bir halka gibi

425

Senin bulunduğun yerden, senin havandan gelen tozu, toprağı istiyorum. Olur ya, belki ayaklarının bastığı yerden, gözlerime, rüzgar toz getirir. Canım cefaya da sevinir, neşelenir. Zira ben cefadan da senin vefa kokunu alırım.

Gönüller alan o büyük, o eşsiz varlığın yakınlığı, sanmam ki canda bile bulunsun. O bize canımızdan daha yakındır. Vallahi ben onu asla anmam. Çünkü insanın yanında bulunmayanlar anılır.26

426

Güneş de kim oluyor ki, senin yüzünün parlaklığını, güzelliğini elde et-sin? Yahut hızlı esen rüzgar da kimdir ki, senin saçının bir kılına dokunabilsin? Vucut şehrinin efendisi, reisi olan akıl bile senin mahallene gelince deli, divane olur.

Eğer aşık olur da bir an heyecansız, şevksiz kalır, bir yerde kararın olursa senin aşıklar safında ne işin var? Çünkü aşıklık kararsızlık demektir. Aşkta diken gibi keskin başlı ol da, kokusu ile, rengi ile güle benzeyen sevgili, bazen seni bağrına bassın, bazen yanına alsın.

427

Sevgilim! Senin gömleğinin kokusu gelince ben ne yapabilirim? O kokuyu alınca gökyüzü bile şaşırır da elbisesini yırtar... O güzel Yüsufun hoş kokulu gömleği nerede ki, gelsin de bugün senin gömleğinin kokusunu alsın.

Eğer her iki dünya da gam dikeniyile dolsa, deve olan dikenden kork-nıaz. Can ve cihan tasaya bulansa; kederlere, üzüntülere bulaşsa, bir kişiye aşk yıkayıcı, temizleyici olursa, o kişi hepsinden temizlenir, kurtulur.

428

Deli divane olan, halk arasında açıkça görünür, çünkü o sevda atına binmiştir. Asıl deli divane olan kişi o Hakk aşığını tanıımıyandır. Bize göre deli, Hakk'ı tanıyandır, bilendir.

Bu ruba'î Meviana hazretlerinin şu mealdeki beytini hatırlatıyor."Hakk'ı bağırarak, yüksek ^sle zikir etmek doğru değildir. Ancak uzakta bulunanlara, 'Ey, yahu' diye bağrılır." Bu

rubā'î aynı zamanda •^1 J"*-1>'AJ1 ^1 V"-> "Biz ona şah damanndan daha yakınız." (Kaf Suresi 50/16)işaret vardır.

432

Hakk'ın öyle lütuflarına erdim ki, benim zindanım kurtuluştan daha | oştur. Nefretim, öfkem şekerden daha tatlıdır. Kılıcım, yaşayıştan daha gü-i | eldir, yakutum zekattan (manen tertemiz olmaktan) daha saf, daha temizdir.

433

Senin sevdalın olmaya, bir bahane yeter. Korkuttuklarına, dehşete düşür-jî düklerine neşeli, tatlı sesin kafi gelir. Onların bütün korkularını, endişelerini, ' giderir. Bizi öldürmek için, cefa kılıcını ne diye vumyorsun? Bizim başımıza kamçının ucu ile dokun, yeter.

434

Senin gibi ay yüzlü güzelin dudaklarından çıkan küfürler, kötü sözler, aslı ateşten olan la'l gibi değerlidir, kıymetlidir. Dudakların, acı sözlerin gü-j | zelleşsin, gönülleri çeksin diye konuşuyor, gülden esip gelen ruzgar elbette^ güzel kokar.

435

İkbal sahiplerinin, ermişlerin nefesleri, gül gibi hoştur. Bahtsız kişiye dı-ken gibi keskin ve dik başlı olur. Gülle görüştüğü, gülle beraber bulunduğu için diken ateşten kurtulur. Fakat, dikenle görüşüp konuştuğu yüzünden de, gül ateşler içinde kalmıştır.

Tam bir ilahî neşe içinde bulunan bir kişi gam yer mi? Hele şu gökkub-benin haricinde bulunan, ötelere geçmiş olan bir gönül hiç gamlanır mı? Hakk'ın aşkının cazibesine kapılıp, boşlukta dönen şu dünya, şu yeryüzü nasıl olur da gam tohumunu kabul eder?27

Göğsünde tam bir gönül değil, çok ufak bir gönül kırıntısı, bir zerre bu-lunan kişiye, senin aşkın olmaksızın yaşamak çok güç gelir. Senin o güzel, o büklüm büklüm saçlarını görüp de akli başında kalan kişi, aslında bir delidir, bir divanedir.

"Söyle!" dedim, söyleyeyim ama dil ne kadar mahrem olur; nasıl mah-rem olur? Dil değil, alemde ne varsa hiçbir mahrem olamaz... Vallahi, Ademin toprağı tabiatında olan bir kimsenin, o ilahî "nefha"nın sözünü söy-lemesine imkan yoktur.28

Şeyh GSlib merhum da: "Aşıkta keder neyler / Gam, halk-ı cihanındır" demişti.

Bu ruba'ide (^J ü* ^ ^ ^J) "Ona mhumdan üfledim" (Sad SOresi 38/72) ayetine işaret va"- Bir arif o demi şöyle açıklıyor:

"Nefha-i feyz-i Huda'ya urefa 'dem' dediler,
O deme mazhar olan kişiye 'adem' dediler,
Yoksa her süret-i bîcana denilmez adem,
Adem oldur ki; 'dem'i ademe mahrem, dediler."

439

Seninle sevinen, seninle neşelenen, senin nrunla aleme güneş olan gamlanır mı? Sana çok yakın olan, mahrem olan bir kimseye, cihanın sırları nasıl olur da kapalı kalır?

Aşık olan bir kişiye ya ölüp yok olmak gerek, yahut aşk yolunda can vermek ve ölümsüz hayata kavuşmak gerek. Yoksa "Aşk ab-ı hayat kayna-ğından su içmektir." sözü, bir laftan ibarettir.29.

440

Havanın bulutlu, yağışlı olduğu günlerde, dostların bir arada toplanıp oturmaları şarttır. Çünkü dost, dostu tazeleştirir. Nasıl ki, ilbaharda güller, bir bahçede, öteye beriye serpilmiş olarak değil de, bir arada toplu olarak bulun-dukları zaman bahara ayrı bir ihtişam verirler, güller adeta birbirlerine tazelik ve güzellik başışlarlar.

Eğer işitmeye gücün varsa bana kulak ver. Şunu bil ki, ona ulaşmak kendinden geçmektir. Seziş ve görüş cihanına varınca sakın konuşma, sus, hiçbir şey söyleme! Çünkü, kamil insanlann söylemeleri hep görüştür.30

441

Sade yanan tandırlar sıcak olmaz. Sen sevgilim, birdenbire kapımdan içeriye gir de bak, orada ne sıcaklar bulursun. O zaman yaz gelir, ben ısınırım. Soğuk da her zaman soğuk olmaz, kara kış sürüp gitmez. Fakat, sen söz verir de gelmezsen, işte asıl o zaman soğuk olur, o zaman kış gelir.

442

O kumaz, o düzenbaz güzel bizden kaçıyor. Bizim dostluğumuzdan yaz hoşlanmıyor, kaçıyor. Evet o nürü, aydın bir akıldır. Biz ise, onun güzelliği' nin sarhoşuyuz. Elbette, akıl sarhoş olandan kaçır.

İstiyorum ki, gönlüm O'nun gamıyla anlaşsın, arkadaş olsun. Gönlüm, O'nun gamını elde ederse ne iyi olur? Ey aşık gönül! Aklını başına al da, O'nun verdiği gamın kıymetini bil. O'nun gamını yakala, bağna bas. Gözünü

kapayıp açma! O'nun gamının gam değil, bizzat kendisi olduğunu anlayacak-sın.

Ab-ı hayat: Bengisu" Bu kaynaktan su içenler ölmezmiş, sonsuz bir hayata kavuşmuş.

"urada insan-ı kamile işaret ediliyor. Dolayısıyla hakîkati idrak edenlerin susmaları belirtiliyor.

446

Aşkta ne aşağılık, süflilik vardır, ne üstünlük. Aşkta, ne kendinden geçiş vardır, ne de akli başında oluş vardır. Aşkta, hafızlık, şeyhlik, müridlik de yoktur. Aşkta düşkünlük, kalenderlik, rindlik vardır.

447

Senin gibi bir güzelin bulunduğu yerde coşmamak, hareket etmemek, heyecansız donup kalmak küfürdür. Seni görüp de kaçıp gitmeyen, başta ka-lan akıl kötü bir yılandır, onun başı ezilmelidir.

448

Güzelim! Senden bir hayal peyda eden, senin hayaline kapılan bir canın, geçip gitmesine, yok olmasına imkan var mı? Ay küçüldükçe hilal olur, fakat bu küçülme, bu eksilme yeni bir gelişmenin, kemalin, dolunay haline gelmenin bir başlangıcıdır.

449

Bana öyle bir aşk geldi ki, benim aşkımla, bütün aşklar aşk oldu, sevda oldu. Ben yandım kül oldum. Hatta külüm de yok oldu. Fakat sevgilim! Senin aşk ateşinde tekrar yanmak arzusuyla külüm yeniden canlandı, süretleri bağladı. İşte bu böylece binlerce defa tekrarlandı durdu.

Burada bütün varlıklann bir anda yok olup, tekrar var oluşlarına, varlıktan tekrar yokluğa dönüşlerine, yokluktan tekrar varlığa gelişlerine işaret edilmektedir.

450

Gece aşıkların gönülleri gibi sevdalarla doldu, dünyanın kem gözünden de gizlendi, iyi gözünden de... Gönlümün kaniyle yaptığım gizli yolculuğa işaret ederek diyorlar ki: "Onun gibi aslına dönmek için, yola düşme çağı geldi, hazırlan!"

Cilt 4 Devam Edecek...

